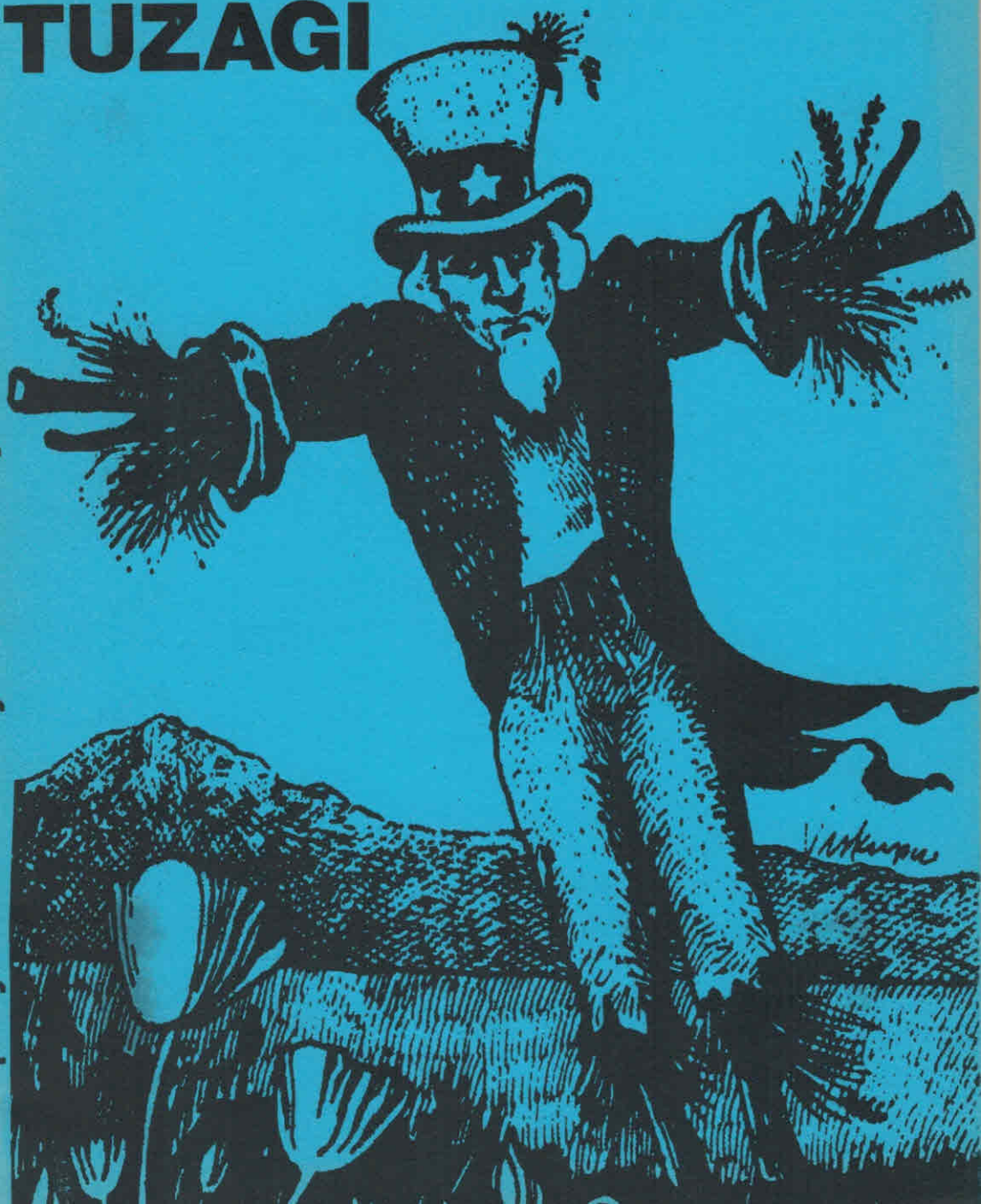

HASHAŞ TUZAĞI

emperyalizmin türkiye üzerine oyunları: 1

EMPERYALİZMİN
TÜRKİYE
ÜZERİNE OYUNLARI: I

haşhaş tuzacı

INFO-TÜRK AJANSI
(Araştırma-Çeviri-Belge Bölümü)

Aktüel Belgeler Dizisi: 3
Kasım 1974

EMPERYALİZMİN TÜRKİYE ÜZERİNE OYUNLARI

Türkiye, bugün, yeryüzünde ilerici güçlerle gerici güçler arasında gittikçe şiddetlenen bir savaşın başlıca çatışma alanlarından birisi durumundadır.

Ana çizgileriyle emperyalizm ve sosyalizm arasında verilen, Türkiye halkı gibi ezilen dünya halklarının doğal olarak sosyalizmin mücadele saflarında yer aldığı bu savaş, bütün dünyada ve toplumsal yaşamın ekonomi, politika, ideoloji ve kültür gibi bellibaşlı alanlarında sürdürülmektedir.

Müfrezelerinden bazılarının, son yıllarda Türkiye'de olduğu gibi, güçlüklerle karşılaşmalarına ve ağır baskılara uğramalarına rağmen, dünya devrim hareketi, çağımızın üç büyük gücünü, dünya sosyalist sistemini, uluslararası işçi sınıfı hareketini ve ulusal kurtuluş hareketlerini gittikçe daha sıkı kettleyerek taarruzlarına devam etmektedir.

Buna karşılık, gittikçe derinleşen genel bir bunalım içindeki emperyalizm de, dünya halklarının önemli bir kesimini baskısı altında tutmakta, barışın ve sosyal ilerlemenin daimi tehdit kaynağı olmaktadır.

Gün be gün gazetelerde ve radyolarda yansıyan olaylar da göstermektedir ki, emperyalizmin bu saldırganlık stratejisinin asıl hedefi, önceleri olduğu gibi, şimdi de sosyalist devletlerdir. Emperyalizm, sosyalizme karşı silahlı savaştan vazgeçmiş değildir. Silahlanma yarışına aralıksız hız vermekte, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere saldırmak için meydana getirdiği NATO, CENTO ve SEATO gibi askeri blokları harekete geçirmeye çalışmakta, Şili'de, Ortadoğu'da, Kıbrıs'ta görüldüğü gibi, barış, demokrasi ve sosyalizm cephesine karşı, her gün yeni bir komplo hazırlamaktadır.

Emperyalizm, bir yandan sosyalist ülkelere karşı ideoloji savaşını keskinleştirip onların ekonomik gelişmelerini ağırlaştırmak için çaba harcarken, öte yandan da, işçi hareketine karşı savaşında, demokratik hak ve özgürlükleri çiğnemekte, polis mekanizmasının açık baskı ve terör metodlarına başvur-

AGENCE INFO-TORK
Section de
Recherche-Traduction-Documentation

Imprimerie offset et diffusion:
COODIFF SC
Chaussée de Ninove, 561
Bruxelles 1080 - Belgique

makta, açık baskı yapamayınca da, demagojiden, burjuva reformizminden, oportunist ideoloji ve politikadan yararlanarak işçi hareketini içten çökertmek, bu hareketin kapitalist sistemle bütünleşmesini sağlamak için türlü yöntemler aramaktadır.

Emperyalizm, ulusal kurtuluş hareketine karşı yürüttüğü savaşta, bir yandan sömürgecilik kalıntılarını inatla savunmakta, öte yandan da, gelişmekte olan ülkelerin, ulusal egemenliklerini elde etmiş memleketlerin ekonomik ve sosyal ilerlemelerine yeni-sömürgecilik metodlarının yardımıyla engel olmaya çalışmaktadır.

Emperyalistler, Türkiye gibi gelişmekte olan devletleri, onların egemenliklerini kısıtlayıcı ekonomik antlaşmalar imzalamaya ve askeri-politik paktlara girmeye zorlamakta; sermaye ihracı yoluyla, eşit hakka dayanmayan ticari koşullarla hammadde ve mamul madde fiyatlarını diledikleri gibi dikte etmek, bir ülkenin tüm ekonomik hayatını bir iki çeşit ürüne bağlı kılmak yada herhangi bir ürünün üretilmesinden yoksun bırakmak suretiyle, ve nihayet "yardım" adı altındaki çeşit çeşit kredi biçimleriyle ve uluslararası mali kuruluşların baskısıyla bu devletleri sömürmektedirler.

Ancak, bütün bu debelenişlere rağmen, 1969 yılında Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı'nın kabul ettiği Ana Belge'de de belirtildiği gibi:

"Emperyalizm, kaybetmiş olduğu tarihsel inisiyatifini tekrar ele alabilecek ve çağdaş dünyanın gelişme yönünü ters tarafa çevirecek güçte değildir. Zira artık insanlığın ana gelişme yolunu, dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve bütün devrimci güçler belirlemektedir."

Bununla birlikte, emperyalizmin hâlâ Türkiye gibi birçok ülkeyi baskısı altında tutmaya devam ettiğini ve barışın, sosyal ilerlemenin daimi tehdit kaynağı olduğunu dikkate alarak, yine aynı Ana Belge'de saptandığı gibi:

"Komünistlerin ve tüm anti-emperyalist güçlerin eylem birliği yapmaları ve bütün yeni olanaklardan alabildiğine yararlanarak, emperyalizme, gericiilik ve savaş kuvvetlerine karşı daha geniş cephede taarruza geçmeleri gerekmektedir."

Herhangi bir alanda en etkili mücadeleyi verebilmek ise, o alanda ayrıntılı ve somut bilgi sahibi olmayı zorunlu kılar.

İşte bu zorunluluktan hareketle hazırlanan bu broşürler dizisinde, "Emperyalizmin Türkiye Üzerine Oyunları", belgelere dayanarak açıklığa kavuşturulacak, anti-emperyalist güçlerin bu alandaki kaynak ihtiyacını karşılamaya katkıda bulunmaya çalışılacaktır.

INFO-TÜRK AJANSI

HASHAS VE TÜRKİYE

Türkiye bir tarım ülkesidir. Elbette sanayisi de vardır, fakat ulusal gelirinin yarısından fazlasını tarımdan sağladığı ve nüfusunun yarısından fazlası tarımsal bölgelerde yaşadığı ve geçimini tarımdan elde ettiği için tarım ülkesi olma niteliği ağır basar.

Kuşkusuz, bir "tarım ülkesi" olmak, Türkiye halkının kendi tercihi değildir. Eğer halk tarımsal alandan gelir sağlamayı tercih etseydi, milyonlarca insanın doğduğu köyü, toprağı, yuvayı terkederek önce Türkiye'nin sanayileşmiş büyük kentlerine, orada da kalmayarak Avrupa'nın, hattâ Avustralya'nın, Kanada'nın, Yeni Zelanda'nın sanayi merkezlerine göçmesi nasıl izah edilebilir?

"Tarım ülkesi" olmak, Türkiye'nin ne alnına yazılı kaderidir, ne de Türkiye halkının bir tercihidir. Bu durum, kendisini ekonomik, politik, askeri ve ideolojik egemenliği altında tutan emperyalizmin Türkiye'ye dayattığı bir zorlamadır.

İşte, bir lokma ekmeğin için yazın yakıcı güneşle, kışın dondurucu soğukla becelleşen Türkiye köylüsünün önemli bir kısmı, 1972 yılına kadar geçimini "hashaş" denilen bereketli bir bitkiyle sağlamaktaydı. Türkiye'nin 7 ilinin 51 ilçesine bağlı 1747 köyde 90 bin çiftçi ailesinin yiyeceğı, yakacağı, ilacı, diğer tüm ihtiyaçlarının karşılanması bu bitkiye bağlıydı.

Aslına bakılırsa "hashaş"ın vatanı Anadolu'ydü. İsa'nın doğumundan 5 bin yıl öncesinde dahi Anadolu'da "hashaş" tarımı yapıldığı saptanmıştı.

Köylünün "hashaş" tarımına bu kadar rağbet göstermesinin nedenleri çıktı:

- Tohumlarının ezilmesinden insan sağlığına yararlı nefis bir yağ elde ediliyordu.
- Tohumları, ayrıca ekmeğin, börek, pide, çörek ve kekler üzerine ekilerek bunlara lezzet katıyordu.
- Tohumların yağı alındıktan sonra kalan küspe, hayvan beslenmesinde kullanılıyordu.

1968'de haşhaş ekilen iller

Haşhaş ekiminin yapıldığı illerimizin sayısı yıllara göre değişmiştir. 1933'de 14 ilde ekim yapılırken 1940'da 23 ilde, 1946'da 35 ilde, 1938'de 37 ilde, 1955'de 40 ilde, 1956'da 41 ilde, 1958'de 42 ilde, 1961'de 31 ilde, 1962'de 21 ilde, 1964'de 16 ilde, 1968'de 11 ilde, 1969'da 9 ilde, 1970'de 7 ilde, yapılmış 1972 ekimin-den itibaren de tamamen yasaklanmıştır.

- Değerli bir ihraç ürünü olan kapsulleri, köylüye nakdi gelir sağlıyordu.

- Seyreltmek için köklenen fidanlar, sebze olarak yenebiliyordu.

- Toprağın dinlendirilmesi ve kendisinden sonra ikinci bir ürüne olanak hazırlanmasında da kullanılıyordu.

Fakat daha da önemlisi, haşhaş kozasının çizilmesinden, dünyanın en yüksek randımanlı afyon sakızı elde ediliyordu.

Bu yararları nedeniyle "haşhaş", köylüye, dekar başına toplam 1490 Türk Lirası değerinde gelir sağlıyordu. Oysa öteki ürünlerin sağladığı gelir dekar başına 730 lirayı geçmiyordu.^o

Böylesine verimli bir bitkinin, bütün Anadolu'da ekilmesinden daha tabii bir şey olamazdı. Fakat, 1933 yılında çıkartılan 2253 sayılı kanunla haşhaş ekimi yapan illerin sayısı sınırlandırmıştı. Buna rağmen, köylünün ve Türkiye ekonomisinin ihtiyacı nedeniyle ekim sahası sonraki yıllarda yeniden genişletilmişti. Ne var ki, 1960 yılından itibaren ekim yapılan illerin sayısının yeniden düşürüldüğü, haşhaş üreten il sayısının 1970'de 7'ye kadar düştüğü görülmektedir.

Ekim yapılan il sayısı 7'ye düşürülmekle beraber, 1971 yılı hesaplarına göre, haşhaş ürünü, Türkiye ekonomisine tablodaki gelirleri sağlamaktaydı.^{oo}

^o) SEVER, Hasan (Çanakkale M. Vekili), Cumhuriyet, 15.III.1974

^{oo}) "T.M.O. Raporu", Günaydın, 18.II.1974

HAŞHAŞ ÜRETİCİSİNİN GELİRİ.....	287.934.887 TL
YAĞ İMALCİLERİNİN GELİRİ.....	7.103.250 TL
KIL TORBA ZANAATKARLARININ GELİRİ.....	420.000 TL
NAKLİYECİLERİN GELİRİ.....	2.918.570 TL
HAZİNENİN İHRACAT GELİRİ.....	182.786.336 TL
YAĞ VE KAYMAK ÜRETİCİLERİ GELİRİ.....	16.386.717 TL
T.M.O. PERSONEL VE TEÇHİZATI.....	11.500 TL

TOPLAM YILLIK HAŞHAŞ GELİRİ.....429.049.760 TL

Bu kadar yüksek gelir sağlayan ve 90 bin köylü ailesini geçindiren "haşhaş" ekiminin diğer illerde giderek sınırlandırılmasının gerekçesi, daha doğrusu bahanesi, uluslararası antlaşmalar, protokoller ve sözleşmeler gereğince önlenmeye çalışılan "afyon kaçakçılığı"ydı.

Evet, haşhaştan elde edilen afyon sakızı, tıpta çok değerli bir ağrı kesici olarak kullanılıyordu, ama karaborsaya el altından sürülerek beyaz zehir düşkünlerine fahiş fiyatlarla satılıyordu.

Bu durumda yapılması gereken şey, haşhaş ekimini sınırlamak yada yasaklamak değil, haşhaştan elde edilen afyonun beyaz zehir kaçakçılarına intikalini önleyecek tedbirleri almaktı. Nitekim yıllardan beri bu konuda çeşitli uluslararası anlaşmalar imzalanmıştı.

BEYAZ ZEHİR KAÇAKÇILIĞI

Uyuşturucu maddelerin uluslararası bir sorun oluşu, 1857 yılına dayanıyordu. Bunu takiben ilk kayda değer anlaşma ise "Haşhaş Konvansiyonu" adı altında 1912'de La Haye'de imzalanmıştı. Türkiye bu konvansiyonu, araya giren savaşlar nedeniyle ancak 1933'te onaylayabilmişti. Bundan başka yapılan bütün anlaşmaları toparlayan ve halen geçerli olan anlaşma, New York'ta imzalanan "1961 TEK Antlaşması"ydı. Antlaşma şekil şartı olarak en az kırk ülkenin onayından geçtiği 1964 yılında yürürlüğe girmiş, Türkiye ise 1961'de imzaladığı protokolu 1962'de onaylamıştı. Ancak bu onaylama uluslararası bir yükümlülüğü yerine getirmek bakımından yeterli olmuyordu. Anlaşmanın gereklerini uygulama safhasına sokacak kanunlar çıkarmak icab ediyordu. İşte Türkiye'nin uyuşturucu maddeler konusunda ön plana geçişi bu nokta etrafında toplanmaktaydı. 1961 Anlaşması'nın getirdiği en önemli koşul, "ekimin kontrollü ruhsat sistemi" ile yapılması şeklindeydi. Busuretle alan da, veren de, üreten ve satılan da belli olacaktı.

Nitekim Hindistan, 1857'den beri bu ruhsat sistemini uyguladığı için, ekim alanını artırırsa da, eksiltse de, kimse bir şey diyemiyordu.

Fakat Türkiye'nin yöneticileri, uluslararası anlaşmaların öngördüğü bu önleyici tedbirleri almak yerine, pire için yorgan yakarcasına, ekim alanlarını sınırlamayı yeğlediler. Ruhsat Kanunu çıkartmak yerine, "haşhaş" ekilen illerin sayısını 1971'de 7'ye kadar düşürdüler.

Bahane olarak şunu gösteriyorlardı: "Anılan ruhsat ve kontrol sisteminin uygulanması çeşitli sosyal ve ekonomik güçlükler arz ediyor... Herkesin tarlasında, bağında ektiğine karşılık, icabında ceza vermek lazım... Böyle bir mekanizmanın kurulması ise hayli güç ve masraflıdır..."

Oysa, kaçakçılığı önleyecek tedbirler almak, Türkiye yöneticilerinin de işine gelmiyordu. Çünkü kaçakçılığa bizzat parlamento ve hükümet üyelerinin, tanınmış iş adamlarının da karıştıkları biliniyordu.

Bu gerçek, MHP Senatörü Kudret Beyhan'ın 1972 yılı başında, Fransa'da beyaz zehir kaçırırken yakalanması ve daha sonra yine Fransa'da ağır hapse mahkum edilmesiyle inkar kabul etmeyecek şekilde ortaya çıkmıştı.

Kaldı ki, dünya basınında bu yolda sık sık ilgi çekici ifsaatta bulunulmaktaydı.

İşte birkaç örnek:

Yeni İstanbul Gazetesi'nin 5 Aralık 1972 tarihli kupürü:

Alman gazetelerinin müthiş ifsaatı

DIE WELT

HAMBURG (DIŞ HABERLER SERVİSİ)
Almanya'nın müteber siyasi gazetelerinden olan «Die Welt» Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanmasıyla ilgili olarak uzun bir inceleme yayınlamıştır. Uyuşturucu madde kaçakçılığına da değinen gazete, Türkiye'de bu işle uğraştığını iddia ettiği belibli kaçakçıların adlarını açıklamaktadır.

MÜCADELE BAŞARISIZ

Gazete, Türkiye'de uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelelerin hemen hemen tam bir başarısızlıkla sonuçlandığını belirtmekte ve bunda kaçakçıların politikası ve örtü kılıflar olmasının büyük rolü bulunduğunu belirtmektedir.

Türkei verbletet Opiungewinnung: Schmutz

Die Giftquelle kann nicht gestopft werden

Die Welt und Politik in der Türkei den Opiungewinnung nicht unter Kontrolle, hat die Regierung in Ankara den Maßnahmen verboten. Am 20. Dezember, hat die Regierung die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen und die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen. Die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen und die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen.

Am 20. Dezember, hat die Regierung die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen und die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen. Die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen und die Maßnahmen in der Türkei zu stoppen.

Bir başka kupür de İstanbul Gazetesi'nin 5.2.1974 tarihli sayısından:

"TÜRK İŞADAMLARI AMERİKA'YA AFYON KAÇIRIYOR

"Garden City (New York) - Anadolu Ajansı

"Newsday Gazetesi pazar sayısında, "eroine çevrilen baz morfinin ABD'ne sokulmasını finanse eden ve planlayan 52 Türk'ün adlarının tesbit edildiğini" yazmaktadır.

"Gazete muhabirlerinin üç aylık bir soruşturma sırasında isimleri yeraltı kaynaklarından sağladıkları belirtilmiştir. Gazetenin tesbit ettiği Türk'lerin arasında tüccarlar ve tanınmış işadamlarının da bulunduğu bildirilmektedir."

Kendileri kaçakçılığın içinde bulunan yöneticiler, "haşhaş" ekimini tamamen yasaklamaya da yanaşmıyorlardı. Çünkü yasaklasalar, kendi vurgun olanakları da ortadan kalkacaktı. Haşhaş ekim alanlarını sınırlamak daha işlerine geliyordu. Çünkü böylece afyonun karaborsa değeri daha yükseliyordu, vurgunları da katmerleşiyordu.

Nitekim, 1970 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Komisyonu toplantısında, Türkiye temsilcileri, Anadolu'da ekimin tamamen durdurulmasını düşünmediklerini söylerken, diğer ülkelerin temsilcileri de, Türkiye'ye bu konuda baskı yapılmasına karşı olduklarını açıklıyorlardı. Üstelik, aynı toplantıda Türkiye temsilcileri bir adım daha ileri giderek, "Ruhsat Kanunu'nun bir an önce çıkarılacağını" açıklamışlar, ayrıca daha sonra 1971'de Viyana'da imzalanacak olan "İlaç Sanayiinde kullanılmakla birlikte yine de suiistimale yol açan uyuşturucu madde imalinin kontrolü"nü öngören bir antlaşmanın da öncülüğünü yapmışlardı.

Söz konusu olan, beyaz zehir kaçakçılığını önleyecek tedbirlerdi.

Fakat ne olduysa oldu, 29 Haziran 1971 tarihinde, zamanın başbakanı Nihat Erim, "insani nedenlerle", Türkiye'de haşhaş ekiminin tamamen yasaklandığını açıkladı. Böylece, "insanlığı mahveden beyaz zehirin kaynağı kurutulacak, kökü kazınmış olacaktı..."

Oysa, Türkiye dünyada beyaz zehir imaline konu olan afyonun sadece yüzde 6'sını üretiyordu. Türkiye'nin haşhaş üretimi yasaklanmakla beyaz zehirin kökü nasıl kazınacaktı? Buna inandırıcı bir cevap getiren yoktu. Erim ve "Beyin Takımı" öyle uym görmüşü.

Yani bir kalemde, Türkiye'nin yılda yarım milyarlık ulusal geliri, 90 bin köylü ailesinin rızkı, ayaklar altına alınıyordu.

Türkiye ekonomisine yeni bir darbe vuruluyordu.

Türkiye köylüsüne yeni bir darbe vuruluyordu.

Afyon iline 30 kilometre uzaklıktaki Anıtkaya Köyü'nden bir haşhaş üreticisi, Lütfi Şık, kararı duyduğunda şöyle yakınıyordu:

"Doğrusunu istersen ne edeceğimizi daha bilmeyyoz...Hökümet para verecek deyyola...Hökümet ne verirse vesin,bizim haşgeşin yerini dutmaz. Bu küçük tarlalada buyday, arpa, ayçiçeği,pancar, haşgeş gibi gorutmaz."

-Sizin kaçğa giden afyondan yapılan eroin yüzünden Avrupa'da, Amerika'da binlerce insan zehirleniyormuş. Hükümet de işte bu yüzden haşhaşı yasakladı. Bundan haberiniz var mı?

"He duyduk...Hep gençler alışmışlar bu merete... Afiyonsuz edemeyyolarmış. Yazık valla...Çok acıdık, hem de pek çok acıdık...Emme bizim bunda bi suçumuz yok ki... Bunun vebali hep o kaçakçılarının... Topunun boynu altında kalsın..."^o

Türkiye köylüsü de, kararın "insani nedenlerle alındığına" inandırılmağa çalışılıyordu.

Oysa bu kararın arkasında da, ABD emperyalizminin Türkiye'ye karşı yeni bir oyunu vardı.

5000 yıllık haşhaş tarımı:

- ABD emperyalizmi adına,
- ABD yöneticilerinin kendi kamuoyunu kandırması amacıyla,
- Bir hiç karşılığında yasaklanmıştı.

Nasıl olmuştu bu ali-cengiz oyunu?

Cevabını, Türkiye basınında bu konu üzerine çıkmış yazılardan, çeşitli eğilimlerdeki yazarların makalelerinden, açıklamaları belgelerden alıntılarla veriyoruz.

İşte, ABD'nin haşhaş tuzağı!

^o) "Afyon Ekicisi Üzgün", Milliyet, 17 Temmuz 1971

TÜRKİYE'YE KARŞI AFYON SAVAŞI

Haşhaş sorunu üzerine en ciddi araştırmalardan biri, 1972 yılı sonlarında "tarımın sosyal sorunları uzmanı" olan ve konu üzerine çeşitli kitaplar yazmış bulunan M.G.Lamberti ile eşi C. Lamour tarafından yayınlanmıştır. Laos, Tayland, Birmanya, Pakistan, Afganistan, Türkiye, İran, Lübnan ve ABD'de aylarca süren bir incelemenin ürünü olan "Eroin Dosyası" Türkiye'de de Milliyet Gazetesi'nde tefrika edilmiştir, ABD'nin haşhaş konusunda Türkiye'ye nasıl musallat olduğunu o kaynaktan görelim:

"Nasıl olduysa oldu,1966 yılında Türkiye, dünyanın bazı ülkelerinde yaygınlaşan eroin tutkusuyula ilintili olarak, "tüm kötülüklerin yuvasıdır" diye bir yaygara kopartılmaya başlandı. Amerika o tarihlerde eroin tutkusunu çok ciddiye almaya başlamıştı. Amerikalıların kullandıkları eroinin Türkiye'de yetiştirilen afyondan üretildiği iddiaları aldı yürüdü. Yine aynı tarihlerde Amerikan Narkotik Bürosu'nun Şefi M. John Cuzacks, heyecanlı bir demec vererek "Amerika'da tüketilen eroinin yüzde 80'i ülkemize Fransa'dan sokulmakta ve bu eroin Türkiye'deki haşhaş tarlalarından elde edilen afyondan yapılmaktadır," dedi. Hiçbir kanıtlayıcı temele dayanmayan bu demec ve ortaya atılan yüzde 80 oranı, Amerikan kamuoyunda derin bir heyecana yolaçtı. Konu günden güne abartıldığı, şişirildiği için, Amerikalılar Türk afyonuna karşı büyük bir saldırıya giriştiler. Washington bu konuda Türkiye'ye karşı bir "yıpratma savaşı" açmıştı...Washington, afyon politikasında müthiş bir tırmanışa başladı ve afyonun kaynağını, Anadolu'daki haşhaş tarlalarının kökünü kurutarak ortadan kaldırmak tutkusuna kapıldı.

.....
"Amerika, kaldı ki daha 1965'lerde Ankara Hükümeti üzerinde yavaş yavaş ekonomik baskı yapmaya girişmişti. Washington'un amacı, Türkiye'nin uluslararası piyasaya yasal sınırlar içinde afyon ihraç etmek yolundaki hakkını kısıtlamaktı. Bu nedenle

olacak, Birleşik Amerika ilaç endüstrisi için, Türkiye'den gitgide daha az miktarda afyon almağa başlamıştı. 1965 yılında Amerika'nın Türkiye'den ithal ettiği afyon 118 ton olduğu halde, 1969'da bu miktar 31 tona düşmüştü. Oysa o yıllarda, Amerika'nın ilaç endüstrisinin ihtiyacı olan afyon azalmış da değildi. Bu davranışa bağlı olarak, Amerikalılar ve NATO'daki bazı müttefikleri Hindistan'dan daha fazla afyon almağa başlamışlardı.

.....
 "1965'te iktidara gelen Süleyman Demirel başkanlığındaki Adalet Partisi, afyon konusunda hemen bir iyi niyet politikası uygulamaya koyulmuştu. Haşhaş yetiştirmeye yetkili illerin sayısı yavaş yavaş azaltılıyordu. 1967'de 18 ilde afyon ekildiği halde, bu illerin sayısı 1970'te 7'ye kadar inmişti.

.....
 "Demirel Hükümeti, 1966'dan başlamak üzere gitgide artan Amerikan baskısına karşı koymak yerine bazı tavizler vermekle beraber, Türkiye'nin çıkarlarını tüm olarak tehlikeye atmaktan çekinmiştir. Gerçekten de, Demirel ve çevresindeki yöneticiler, Türkiye'de afyon yetiştiren illerin sayısını 1970'te 7'ye, 1971'de 4'e düşürmüşlerdi ama, Washington'un tahminlerine göre o tarihlerde yalnız Afyon, Kütahya, Isparta ve Burdur illerinde, afyon üretimi yasaklanan tüm öteki illerin toplamına eşit oranda afyon elde ediliyordu."

İKİNCİ JOHNSON MEKTUBU - DEMİREL'İN İFŞAATI

Yankı Dergisi - 14-20.VIII.1972

"1969 yılı sonlarında Nixon Demirel'e bir özel temsilciyle mektup göndermişti. Şimdi ilgililerin "bu mektup nerede?" diye birbirlerine sordukları ve devlet arşivlerinde bulamadıkları mektubun mahiyetini Yılmaz Çetiner açıkladı.

"2.Johnson Mektubu olarak tarihe geçebilecek bir hava içinde yazıldığı ileri sürülen mektupta Nixon, "Türkiye afyon ekimini derhal durdursun. Amerikan gençliği zehirleniyor. Buna bir çare bulun," mahiyetinde bir ifade kullanmıştı. Amerikan B.Elçisi de Demirel'i ziyaret ederek mektubun havasını kuvvetlendirmiş, "1969 afyon ekimi buldozerlerle sürülüp imha edilsin. Buna karşılık Amerika üretici köylünün zararı neyse tazmin edecek," demişti.

"Demirel'in yayınlanan cevabından teklifin şekline kızdığı anlaşılıyordu. Dünyada afyon ekimi yapan sadece Türkiye değildi. Türk köylüsü afyonu daha ziyade yağı, küspesi için ekerdi. Türk,afyon müptelası değildi. Tazminat ile afyon ekimini ortadan kaldırmak mümkün değildi. Demirel buldozer ile mahsulu imha teklifleri gelince parlamış, "o bahsettiğiniz buldozerin üzerine çıkacak adam bulamazsınız,ortalık kana boyanır"demişti.

"Demirel, elçiye konuştuğu hava içinde bir de Nixon'a mektup yazmıştı. Amerikan isteklerine de boyun eğmemişti.

"Hürriyet'te yayınlanan ifşaat, konuyla yakından ilgilenenlerin bir kısmını büyük şaşkınlık içinde bıraktı. Amerikalıların söylediklerine göre, Demirel eski Amerikan başkanlarından Eisenhower'in cenaze töreni için Washington'a gelip Nixon ile başbaşa konuştuğu zaman "Merak etmeyin, derdinizi anlıyorum, buna bir çare bulacağım," diyerek afyon ekimi konusunda vaadde bulunmuştu. Önce atılacak adım afyon ekimini lisansa bağlamak, sonra gizli ekimi kontrol altına alacak tedbirleri parlamentodan geçirmek ve giderek Amerika'nın isteklerini yerine getirmektir."

AMERIKAN BASKISI ARTIYOR

Yankı Dergisi - 25-31.III.1974:

"1970'te Washington'da yapılan CENTO Bakanlar Konseyi toplantısında Richardson, Çağlayangil'den yasaklama vaadi kopartmaya çalışmış, ama kurnaz idareci-diplomat, Richardson'u atlatmıştı.

"1970 Haziran'ında NATO Temsilcimiz Muharrem Nuri Birgi'ye Nixon'un özel temsilcisi Moynihan "Amerika ile ilişkiniz zedelemesin istiyorsanız afyon ekimini yasaklayın," demişti."

AMERİKA DIŞLERİNİ GÜSTERİYOR

Yeni Gazete - 21.IX.1970

"Birleşik Amerika'da kullanılan eroinin yüzde 80'i, Fransa ve Türkiye'den gelmektedir.

"Bazı uzmanlar, problemin çözümlenmesine yardımcı olabilecek tavsiyelerde bulunmaktadırlar. İşte bunlardan birkaçı:

"1. Birleşmiş Milletler daha faal bir rol oynamalıdır.

"2. Üretici ülkelere daha fazla baskı yapılmalıdır. Bir uyuşturucu madde uzmanı şöyle demektedir: "Eğer Birleşmiş Milletler Türkiye'ye karşı evvelce daha sert bir tutum takınsaydı, daha büyük ilerlemeler kaydetmiş olurduk."

"Birleşik Amerika Adalet Bakanlığının Uyuşturucu Madde Bürosu'nun dinamik direktörü John E. Ingersoll, Türkiye'nin durumu hususunda kamu önünde bir açıklama yapmıştı. Kendisini iyi bilenler, Ingersoll'un yalnız bu açıklamayla yetinmeyeceğini söylemektedirler. Bir Amerikalı uyuşturucu madde ajanı şöyle demektedir: "Dünyanın her tarafında, kendimizi iyi insanlar şeklinde göstermeyi bir kenara bırakmanın zamanı artık gelmiştir. Bu mesele gerçekten çok ciddidir."

"Türkiye öldürücü eroinin kaynağı olabilir, fakat NATO'daki durumu da önemlidir. Bu sebeple, Amerika Dışişleri Bakanlığı, Türk Hükümeti'ni gücendirmek istememektedir."

TÜRKİYE'YE GÖNDERİLEN UZMAN Yeni Gazete - 10.I.1971

"Amerikan Narkotik Bürosu, haşhaşın kanunsuz yollardan ihracını önlemekte Türk Hükümeti'ne yardım etmek üzere, en yetkili uzmanlarından John Warner'ı Türkiye'ye göndereceğini açıklamıştır. Warner, Türk-Amerikan Tarımsal Kalkınma ve Kredi Kontrol Antlaşması'ndaki Amerikan katkısını koordine etmekle görevlendirilmiştir. Söz konusu anlaşma, Amerika'nın haşhaş ekimi yapılan yerlerde başka bir tarımsal kola dönülmesi ve Türk narkotik uzmanlarına yardımda bulunulması için Türkiye'ye 3 milyon dolar verilmesini öngörmektedir."

HASHAŞ TARLALARINI KİRALAMA TEKLİFİ Yeni Gazete - 13.I.1971

"Newyork Eyalet Meclisi'nin "Suçlar ve Sebeplerini Araştırma Komisyonu", Amerika'da kullanılan eroinin yüzde 85'inin Türkiyeli menşeli olduğunu ileri sürmüş, New York Eyaleti'nde, eroine karşı mücadelede birkaç yüz milyon dolar harcadığına işaret ederek, bunun yerine Türkiye'deki haşhaş tarlalarının kiralanmasına çalışılmasını tavsiye etmiştir. Komisyon Başkanı Eyalet Senatörü John Hughes, bunun takriben yılda 20 milyon dolara malolacağını kaydettikten sonra, Türkiye'de haşhaştan elde edilen eroinin Amerika'daki satış fiyatının dört milyar olduğunu belirtmiştir.

AMERİKA RÜŞVET TEKLİF EDİYOR Yeni Gazete - 4.II.1971

"Başkan Nixon, şahsen Türkiye ve Fransa liderleri nezdinde müdahalede bulunmasına rağmen, Amerika'ya eroin sokulmasını öngören kaçakçılık akımını yavaşlatmaya muvaffak olamamıştır.

"Başkan, 1969 yılı yaz aylarında gizli bir emir yayınlayarak Amerika'ya kaçak olarak eroin sokulmasının kesinlikle önlenmesini istedi. Milli Güvenlik İşleri Yardımcısı Henry Kissingeri Dışişleri Bakanlığı ile müşterek olarak bu konuda sarfedilecek çabayı koordine etmek üzere görevlendirdi. Hedef olarak, 18 aylık bir süre tayin edildi.

"ABD'nin resmi yetkilileri, eroin trafiğini (kaçakçılığını) önlemek için, hem diplomasiden yararlandılar, hem de rüşvet verme usulüne başvurdular.

"Türkiye'de her yıl 400 tondan fazla ham afyon istihsal edilmektedir ki, bu afyonlar, Fransa'da Marsilya'ya yakın yerlerde bulunan laboratuvarlarda işlenmekte, eroin haline getirilmektedir. Bu miktar, Amerika'nın "gayrikanuni" ihtiyacının yüzde 80'e eşittir.

"Başkan Nixon, Fransa Cumhurbaşkanı Pompidou'ya ve Türkiye Başbakanı Süleyman Demirel'e, kuvvetli (sert) gizli mektuplar

gönderdi ve kendilerinden derhal eroin kaçakçılığını önlemele-ri için tedbir almalarını istedi.

"Türkiye'nin giriştiği yasaklayıcı tedbirler, topyekun istihsalı sadece yüzde 5 oranında azaltmıştı. Gene Ankara'dan gelen gizli mesajlar, "Demirel daha etkili tedbirler almak istemiş olsaydı bile, afyon derebeylerinin rüşvet ödedikleri kimselere mahsus bordroda isimleri bulunan hükümete dahil bir veya iki bakan tarafından çelmeleneceğini belirtmektedirler. Aslında uyuşturucu madde kaçakçıları, her seviyede bulunan Türklere rüşvet verirler (Türkleri rüşvetle satınalırlar)...Umutсуzluğa kapılan Amerikan Hükümeti, kendiliğinden gizlice 5 milyon dolar rüşvet teklif etti. Bu para, Türk çiftçilerini, afyon ekimlerini azaltmaya teşvik etmesi karşılığında Başbakan Demirel'e vaad edilmişti. Ama büyük afyon müstahsillerinin Demirel üzerindeki etkileri (nüfuzları) daha fazla idi. Ve böylece Demirel teklif edilen 5 milyon doları reddetti.

"Ne paraları, ne de diplomasileri bir işe yaramayınca hidetlenen Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Türkiye kanunsuz afyon ekimini önlemediği sürece, bu ülkeye yapılan askeri yardımın kesilmesini tavsiye ettiler. Bu durum çok nazik bir şekilde Türk yetkililerine bildirildi."

Haşhaş,
Haşhaş köylüsü ve
Haşhaşı peşkeş çeken
Demirel

AMERİKA, KOKUŞMUŞ DÜZENİN FATURASINI TÜRKİYE'YE ÖDETİYOR

NIXON AMACINA ULAŞIYOR

"Eroin Dosyası" - Milliyet - 23.XI.1973

"12 Mart 1971'de iktidarı bırakmak zorunda kalan Demirelden sonra yeni hükümeti Profesör Erim kurmuştu. O sıralarda da Birleşik Amerika'da, "Amerikan gençliğini zehirleyen uyuşturucu maddelerin kaynağı Türkiye'dir" kampanyası almış yürümüştü.

"Prof. Erim, Parlamento'da yeni hükümet programını okumadan birkaç gün önce, Ankara'daki B. Amerika Büyükelçisi M. William Handley, onu ziyaret ederek, afyon üretimi konusunda kendi hükümetinin görüşlerini yeni Başbakan'a bildirmişti. Bir hafta sonra ise, 5 Nisan tarihinde, Nihat Erim Hükümeti şu açıklamayı yapıyordu:

"Hükümetimiz insani değerlerin söz konusu olduğu görüşündedir. Dünya gençliği üzerinde yıkıcı etki yapan uyuşturucu madde kaçakçılığı sorununa çok büyük önem vereceğiz. Afyon üreticilerimizi yeni bir hayat düzenine yönelteceğiz."

"Erim'in okumuş olduğu hükümet programında afyon kaçakçılığına karşı ne kesin tedbirlerden ve ne de herhangi bir tarihten söz edilmemiş olduğu halde, yukarıdaki sözler afyon üretiminin yasaklanacağını ve bunun yerine başka tarımlara girişileceğini haber vermekteydi.

"29 Haziran 1971'de, her yıl hükümetin kaç ilde afyon ekileceğini açıkladığı tarihte, Türk köylüsünü büyük sürprizler bekliyordu. Hükümet o yıl yalnız 4 il'de afyon üretimine izin verileceğini bildirmekle beraber, 1972 yılının afyon üretmeye izin verilen son yıl olacağını bildirdi. Bu kesin kararın bu kadar aceleci bir davranışla verilmesinin nedeni, bundan birkaç gün önce, Ankara'daki Amerikan Büyükelçiliği'ne Başkan Nixon'dan kişisel bir mesaj gelmiş olmasıydı. Eşi görülmemiş bir baskı yapılan bu mesajda -Nixon'ın telgrafının içeriği açıklanmamış olmakla beraber- Başkan, özet olarak şöyle diyordu: "Türkiye'deki uyuşturucu madde konusunda kesin ve elle tutulur bir sonuç sağlamak zorundayız." Nixon 17 Haziran'da da

yaptığı bir televizyon konuşmasında, uyuşturucu maddelerle şavaş alanında şaşırtıcı başarılar elde edeceklerini haber veriyordu. Amerika'da belirtildiğine göre, Başkan, Türkiye'nin afyon üretimini yasaklamasını kişisel bir sorun olarak ortaya atmıştı. Gerçekte, Nixon'ın Türkiye üzerinde o tarihlerde bu kadar ağır baskı yapmasının başka nedenleri vardı.

.....
"Bugün karşı karşıya bulunduğu en önemli, en tehlikeli sorunlardan birinin sorumluluğunu yabancı ülkelerin sırtına yüklemekle, Birleşik Amerika, Amerikan halkının dikkatini, hastalığın Amerika'ya özgü, Amerika'dan doğan özelliklerinden başka yönlere çevirmeyi başarmış oluyordu.

"Elde edilen her başarı Cumhuriyetçi yönetimin hesabına bir kazanç olarak yorumlanacak ve Türkiye'de afyonun yasaklanmasında olduğu gibi, her şey, en küçük ayrıntısına varıncaya kadar, göz kamaştırıcı bir "show" programı gibi düzenlenerek halka öylesi bir ortamda açıklanacaktır. Ama, Türkiye'de afyon üretiminin yasaklanmasının dünyada gitgide yayılan eroin tutkusunu azaltmakta hiçbir etkisi olmasın! Ne çıkar! Yapılan baskılar sonucu Türkiye'nin yasak kararı vermesi, yeni seçimlerin yapılmasına kısa süre kala Nixon Hükümeti'ne başka çıkarlar sağlamış, Amerika'da ve Asya'da uyuşturucu madde salgınının yaygınlaşmasında Güney Doğu Asya'daki çürümüş, kokuşmuş rejimlerin taşıdıkları sorumluluğu Amerikan halkının gözünden saklamış, Amerikan kamuoyunun dikkatini başka yönlere çekmiştir.

"Eroin tutkusu, toplum dışı, topluma karşı pek çok davranış gibi, eşi görülmemiş bir uygarlık bunalımının yan ürünüdür. Eğer bu hastalığın etkisi değil de, nedenleri, kökü ortadan kaldırılmak isteniyorsa, yürürlükte olan ve artık töre haline gelmiş bazı siyasal alışkanlıkları öylesine allakbullak etmek gerekir ki, hiç kimse bunun için gerekli olan olanakları kullanmaya ciddi olarak istekli görünmemektedir."

(Nixon'un Amerikan kamuoyunu aldatmak için nelere tevessül edebileceği nitekim çok geçmeden Watergate Skandalı ile daha sonra ortaya çıkacaktı. Yasak kararından bir yıl sonra Amerikan seçim kampanyasıyla ilgili olarak Türkiye basınında çıkan haberler de, "afyon ekimi yasası"nın ardındaki hesabı göstermektedir.)

NIXON SEÇİMİ KAZANMAK İÇİN HAŞHAŞI YASAKLATTI Yeni İstanbul - 23.IX.1972

"Haşhaş ekiminin yasaklanmasıyla binlerce köylümüz tazmini çok güç zararlara girerken, Başkan Nixon'ın bu yasak ile seçim propagandası yaptığı görülmektedir.

"Haşhaş yasağı, Nixon'ın gerek seçim nutuklarında, gerekse çeşitli gazetelere verdiği tam sayfa ilanlarda yer alan sloganların başında gelmektedir. Haşhaş yasağının seçim propagandasında geniş yer tutması, Birleşik Amerika'nın neden Türkiye'de haşhaş ekimine son verilmesi için ısrar ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

"HAŞHAŞ YASAGI: AMERİKALILARIN ZAFERİ!"

Cumhuriyet - 22.IX.1972

"Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanması, Amerikan başkanlık seçiminin galibini belli edecek ana unsurlardan olmuştur.

"Demokrat aday McGovern, hafta başında yaptığı konuşmada Nixon yönetiminin uyuşturucu madde kaçakçıları ile mücadelede yenildiğini ileri sürmüştü. McGovern'a göre, Nixon, Laos, Tayland ve Güney Vietnam'a karşı uyuşturucu maddeler konusunda baskı yapamıyordu. Çünkü bu ülkelere askeri çıkarlarla bağlanmıştı.

"Buna karşı Başkan Nixon'a göre, ABD Hükümeti bütün gücüyle uyuşturucu maddelere karşı savaşmış ve başarı kazanmıştır. Bunun en iyi örneği de, Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanmasıdır. Türkiye'nin aldığı yasaklama kararının başarısı, sadece hükümete değil, Türkiye'deki ABD elçisinden küçük dereceli diplomatlara kadar herkese de aittir."

(Haşhaş meselesinin Amerikan kamuoyunda seçim sonuçlarını dahi etkileyebilecek kadar önem taşımasının nedeni nedir? Onun da cevabını M.R.Lamberti ile C.Lamour veriyorlar.)

SADECE NEW YORK'TA 300 BİN EROİNMAN

"Eroin Dosyası" - Milliyet - 18.XI.1973

"Dünyada kullanılan keyif verici, uyuşturucu maddeler arasında en tehlikelisi, en korkuncu eroindir. Morfinsiz yada eroinsiz kalan bir tutkunun duyacağı acı dayanılır cinsten değildir. New York sokaklarında, eroin tutkunlarına, bu zehirli maddenin 1 kilosunun satış fiyatı 1 milyar dolardır. Oysa 1 kilo eroini elde etmek için gerekli olan hammadde 10 kilo afyondur. Kaçakçı bunu, kendisi, olsa olsa 500 dolara satın almıştır.

"Amerikalı bir eroin tutkunu şiddetli gereksinme duyduğu beyaz tozu alabilmek için günde en az 30, en çok 100 dolar harcamak zorundadır. Bunun yıllık toplamı 10 bin dolarla 36 bin dolar arasında değişir. Oysa, orta halli bir Amerikalının yıllık gelir toplamı 20 bin doları pek geçmez.

"Eroin bulamayan eroin tutkunu her biçimdeki kötülüğü yapabilir. Bunların cinayet işlemleri işten bile değildir. Bu nedenle, 300 bin eroinmanı barındıran New York'ta hayat cehenne-

me dönmüştür. Newsweek Dergisi'nin başyazarı Stewart Alsop 1 Şubat 1971'de şunları yazıyordu:

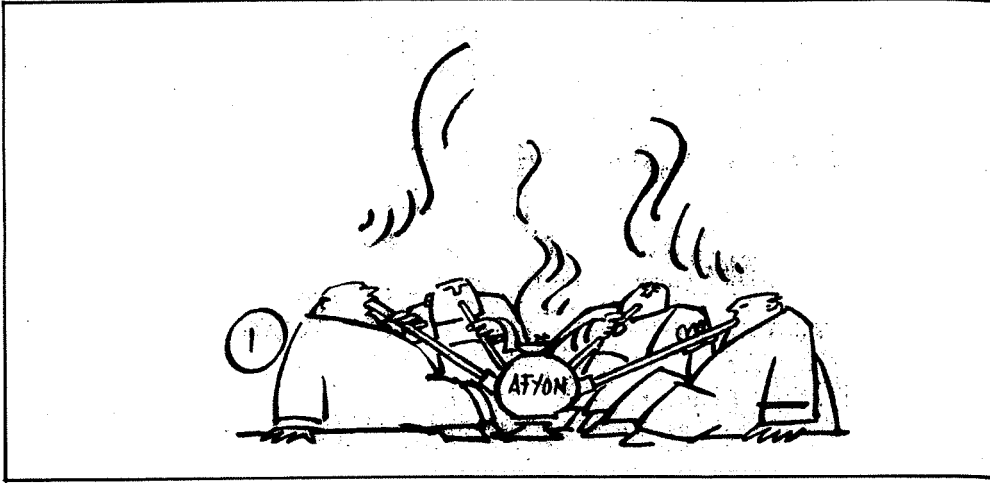
"New York, kendine özgü bir biçimde, sürekli olarak sıkıyönetim altında yaşayan bir dev kenttir. Burada uyuşturucu madde kullananların sayısı arttıkça hırsızlık olayları da artmaktadır. Akıllı bir insanın bu kentte yaşamaması zorunluluk olmuştur. Eroin tutkusu bu dev kenti öldürmektedir. Pek yakında, başka amerikan kentleri de aynı nedenle yaşanmaz duruma düşecektir."

"Ne olursa olsun, uzmanlar, Başkan Nixon'ın uyuşturucu maddelere karşı açtığı savaşa şimdiden kaybedilmiş bir savaş olarak bakmaktadırlar. Zira, Amerika'daki 500 bin uyuşturucu madde tutkununun 50 yıllık ihtiyacını karşılayacak kadar afyon, Türkiye'de haşhaş tarımının yasaklanmasına rağmen, dünyanın çeşitli başka ülkelerinde yalnız bir yıl içinde yetiştirilmektedir.

"Amerikan Narkotik Bürosu'nun Stratejik Bilgiler Servisinde yapılan bir anket ve araştırma sonucu çeşitli ülkeler tarafından her yıl ortalama ne kadar afyon elde edildiği, bunun ne kadarının kaçakçılar eline ulaştığı, 1971 yılı istatistikleri örnek alınarak tabloda gösterilmiştir:

	KANUNİ SATILAN	KANUNDIŞI SATILAN
Türkiye	150 Ton	35-50 Ton
Hindistan	1200 Ton	250 Ton
Pakistan	6 Ton	175-200 Ton
İran	150 Ton	?
Çin Halk Cumhuriyeti	100 Ton	?
Sovyetler Birliği	115 Ton	?
Yugoslavya	0,83 Ton	1,7 Ton
Japonya	5 Ton	-
Altın Üçgen (Laos - Tayland-Birmanya)	-	750 Ton
Afganistan	-	100-150 Ton
Meksika	-	5-15 Ton

(Türkiye, dünya afyonunun sadece yüzde 6'sını ürettiğine göre, Anadolu'da haşhaş ekimi ne kadar yasaklanırsa yasaklanırsın, çeşitli kaynaklardan, özellikle de CIA'nın himayesine dayanarak haşhaş üreten Altın Üçgen'den ABD'ne beyaz zehir akmağa devam edecektir. Kaldı ki, Amerikan gençliğini mahveden beyaz zehirin kaynağı sadece haşhaş da değildir. Başka tabii nebatî kaynaklar ve yine ABD'de sentetik olarak imal edilen suni beyaz zehirler de Amerika'da son derece yaygındır.)

ALTIN ÜÇGEN: CIA'NIN HAŞHAŞ TARLALARI

"Le Monde'dan alıntı" - Cumhuriyet - 26.VIII.1972

"New York'un ünlü yayınevlerinden Harper and Row tarafından yayınlanan yeni bir kitapta, Amerikan gizli istihbarat örgütü CIA, Güneydoğu Asya'da uyuşturucu madde kaçakçılığına katılmakla suçlanmaktadır. Alfred McCoy adında Yale Üniversitesi'nin eski öğrencilerinden biri tarafından yazılan "Güneydoğu Asya'da Eroin Politikası" başlıklı kitaba göre, CIA "Altın Üçgen" denilen sahanın içinde, yani Birmanya, Laos ve Tayland'ın kuzeyinde uzanan dağlık bölgede, hiçbir zaman ardi kesilmemiş olan afyon kaçakçılığını yıllardan beri fiilen desteklemektedir. Amerikan makamlarının bu suç ortaklığı, daha çok kaçakçılığı örgütleyenler ve yürütenler anti-komünist oldukları için bu kanun dışı faaliyetlerine göz yummak biçiminde belirlemekle beraber, zaman zaman kendi uçaklarını -daha doğrusu hizmetlerini kiraladıkları Air America'nın kileri- kaçakçıların emrine tahsis etmek şeklinde de belirtmiştir.

"Bu arada Tayland, Laos ve Birmanya hükümetleri de CIA'ya yöneltilen suçlamalardan paylarına düşeni alacaklardır. Nitekim, Alfred McCoy tarafından suçlanan yöneticilerin arasında CIA'nın sadık bendelerinden General Vang Pao başta gelmektedir. Adı geçen komutanın Meo'lardan kurulu gizli ordusu tamamen Amerikan haber alma örgütleri tarafından finanse edilmektedir; hattâ General Vang Pao bir ara CIA'nın Long Cheng'teki üssünde afyonu baz morfin haline getirecek bir laboratuvar bile kurmuştur. Uyuşturucu madde kaçakçılığına aktif bir şekilde karışmış olan diğer bir Laos'lu general de, eski Genelkurmay

Başkanı General Ouane Rattikoune... Tayland ile Birmanya'da da durum bundan farklı olmayıp, buralarda afyonun toplanması ve nakli işi, daha son zamanlara kadar Amerikan makamları tarafından kontrol edilen eski Kuomintang üyelerince sağlanmaktadır.

"Alfred McCoy'un kitabının yayımı, Amerikan Hükümeti tarafından son derece olumsuz ve mevsimsiz karşılanmıştır. Çünkü, Nixon yönetimi, Birleşik Amerika'ya giren uyuşturucu maddelerin yüzde 80'nin, Marsilya laboratuvarları aracılığıyla, Yakın Doğu'dan ve özellikle Türkiye'den gelmekte olduğu görüş ve inancını yaymak için özel bir itina göstermişti."

ABD: BEYAZ ZEHİRLER CEHENNEMİ

Yeni Halkçı (Aytunç Altındal) - 24.III.1974

"Amerikalı yöneticiler, Amerikan halkına karşı yükledikleri genç kuşakları olumlu yetiştirebilme sorumluluğunu beceremedikleri için bu bozuk yetişmiş gençliğin suçunu vur abalıya ederek başta Türkiye olmak üzere, az gelişmiş ülkelere yükleyip paçayı kurtarabilmeye bakmaktadırlar.

"Uyuşturucu madde tutkunluğu Amerika'da gökten zembille inmiş bir sorun değil, Amerikanvari düzen anlayışının oluşturduğu ve bu oluşumdan bazı çıkar çevrelerinin milyarlarca dolar kazandıkları bir olaydır.

"Bir ülke düşünün ki, bir takım profesörleri, yazarları, şarkıcıları, uyuşturucu madde kullandıklarını iftiharla açıklıyorlar. Harvard Üniversitesi öğretim üyeliğinden çıkarılma Profesör Timothy Leary, 1970'te yayınlanan "The Politics of

Ectasy" isimli kitabında, "Genç kuşak (aklını dolduran) sembolik salgını tedavi edebilmek için LSD'ye muhtaçtır...Gelecekte doğacak çocuklarımı okula göndermeyeceğim..." diyor ve gençlere, "siz de LSD kullanın, aklınız açılsın" diye tavsiyede bulunuyor.

"Nixon Hükümetinin bütün yaptığı, organik (doğal) uyuşturucuları piyasadan uzaklaştırmak olmuştur. Ridalin, LSD, THC, DMT, sentetik meskalin, anfitamin gibi hap olan sentetik ne varsa en bol şekilde piyasayı doldurmuştur.

"Amerika'da en çok kullanılan uyuşturucular, Nixon yönetimi tarafından iddia edildiği gibi eroin değil, haplardır. Örneğin RNA ve DNA denilen amino asitler en revaçta olan uyuşturucuların başındadır.

"Nixon bir yandan Türkiye'deki haşhaşı yasaklatırken, diğer yandan da marihuananın durumunu araştırtmıştı. Sağlık Bakanı Richardson tarafından Başkan Yardımcısı Spiro T. Agnew'a sunulan 31 Ocak 1971 tarihli "Marihuana and Health" isimli raporda "marihuananın sağlığa zararlı olduğuna dair kesin bulgular olmadığı, fakat araştırmaların sürdürüldüğü" belirtilmektedir.

"Nixon, çoğunluğu kendisine ve izlediği politikaya karşı olan gençleri başıbozuklukla suçlarken, onlar da kendisinin yanlış yolda olduğunu söylemektedirler.

"Uyuşturucu maddelere en çok ilgi duyan gençlik kesimi genellikle orta ve orta-altı sınıfların çocuklarıdır. Dar gelirli ve çeşitli toplumsal sorunları olan ailelerden yetişmişlerdir. Binbir güçlükle öğrenim görmüşler yada tamamlamadan ayrılmışlardır. Yaşları 15-35 arasındadır. Koyu savaş ve askerlik aleyhtarıdır. Aralarında ideolojik örgütlerle ilişkileri olanlar varsa da, bunlar azınlıktadır. Bu gençlik kesimi başlıca beatnik, hippy, freak, vietnic, peacenic, yippie yada hells angels rockers, greasers, weathermen, white panthers gibi isimler altında tanımlanmaktadır. Bu gençlik grupları genellikle Amerika'da kurulmuş olan underground-yeraltı örgütlerine girip çıkmaktadırlar. Yeraltı dünyasının 200'e yakın gazetesini, dergisini vardır. Bir zamanlar bu örgütler gençleri uyuşturucu madde kullanmaya teşvik etmişlerdi."

AMERİKA LAOS'TA AFYON ÜRETTİRİYOR Dünya - 1.XII.1971

"İki Amerikalı parlamenter, Morhan Murphy ve Robert Steele, Laos, Vietnam, Tayland ve Kamboçya'da yaptıkları bir inceleme gezisinden sonra hazırladıkları raporda, Laos'un dağ köylerinde yılda 900 Ton civarında afyon üretildiğini, bunun Türkiye'de elde edilebilecek afyon miktarının iki katı olduğunu ve bu afyonun CIA'nın kurduğu AIR America Şirketi'nin uçakları ile batı ülkelerine sevk edildiğini açıklamışlardır.

HASHAŞA SON DARBE NASIL İNDİRİLMİŞTİ?

HASHAŞI SATAN NİHAT ERİM'İN İTİRAFLARI
"Cüneyt Arcayürek'in Mülakatı" - Hürriyet - 16.II.1974

SORU - Nixon 17 Haziran 1971'de bir TV konuşmasında uyuşturucu maddelerle savaşta şaşırtıcı sonuçlar elde edeceklerini söylüyor, zamanın Adalet Bakanı John Michell de 21 Haziran'da Senato'da yasak kararı almayan hükümetler ve ülkeler için sert ekonomik tedbirlerden bahsediyor. Neye dayanıyorlar?

CEVAP - Gerçekten yeni hükümete o sırada Amerikan Büyükelçisi bazı ziyaretler yapmıştır. Mesela Başbakan Yardımcısı Attila Karaosmanoğlu'na 20 Nisan'da yaptığı ziyarette büyükelçi, haşhaş konusuna verdikleri önemi ve yasaklanması meselesini söylemiştir. Karaosmanoğlu hükümet programında sarıh bir vaad olduğunu elçiye hatırlatmıştır. Ayrıca haşhaş konusunda sadece arz meselesinin değil, talep ilkesinin de önemini söylemiştir.

SORU - Handley ile haşhaş konusunda kesinkes bir fikir birliğinin tarihini söyler misiniz?

CEVAP - Büyükelçi beni 17 Mayıs 1971'de ziyaret etti. Haşhaş ekimini Türkiye'nin yasaklaması halinde yapabilecekleri yardım için bir belge sunmuştur. Bu belgede üreticilerin zararına karşılık tazminat vermeyi teklif etmektedir.

SORU - Ne miktar tazminat öneriyor bu belge?

CEVAP - Bu belgede ana prensipler vardır, tazminatın reel miktarları taraflar arasında yapılacak müzakerelerde saptanacaktır.

SORU - Gene yasaklama kararının biçimine dönüyor, Nixon'ın haşhaşı mutlaka menetmemiz gereğine değinen bir mesajı olup olmadığını soruyorum.

CEVAP - Büyükelçi Handley 17 Mayıs konuşmamızdan sonra 11 Haziran 1971'de bana geldi ve Nixon'ın Tayland, Meksika, Fransa, Vietnam ve Türkiye'deki büyükelçilerini haşhaş için Washington'a çağırdığını söyledi. Bir de Nixon'ın şahsi mesajını ilettili. Nixon, hükümet programında haşhaş konusunda belirttiğimiz noktalardan duyduğu memnuniyeti kaydettikten sonra, 17 Mayıs'ta bize bildirilen Amerikan önerilerine Türk Hükümeti'nin vereceği cevabı beklediğini bildiriyordu.

SORU - Cevabınız nasıl oldu?

CEVAP - Büyükelçiye konuyu insani mesele olarak ele aldığımızın ve iki memleket arasındaki ilişkileri gözönünde tuttuğumuzun Nixon'a iletilmesini söyledim... Başkan Nixon'a (geçen yıl vaadedilen üç ilde) yasaklamaya gidebileceğimizi bildirmesini de ekledim.

(İşte Nihat Erim'in de itiraf ettiği 17 Mayıs ve 11 Haziran görüşmelerinden sonra haşhaş konusundaki gelişmeler:)

AFYON KONUSUNDA TÜRKİYE İLE AMERİKA ANLAŞMAYA VARIYOR

Hürriyet - 24.VI.1971

New York - (Doğan Uluç bildiriyor)

"Türkiye'nin afyon ekimi problemi, Amerikan Senatosu'nda Savunma Bakanı Melvin Laird ile Özel Komite Başkanı Senatör William Proxmire arasında 3,5 saat devam eden şiddetli tartışmalara yolaçmıştır. Senatör Proxmire, hükümetin, Türkiye'deki afyon ekimi konusundaki tutumuna şiddetle çatmış, "Ben Türkiye'ye yapılan bütün askeri ve ekonomik yardımların kesilmesi için elimden gelen herşeyi yapacağım," demştir. Proxmire Başkan Nixon'ın eski Başbakan Demirel'e 1970 mahsulü için beş milyon dolar teklif ettiği, Demirel'in de "bunu yapamam, bana Amerika'ya satıldın, derler" şeklinde cevap verdiği konusunda dolaşan söylentilerin içyüzünü sormuş, Laird soruyu cevaplandırmamış, şunları söylemiştir: "Türkiye'ye yapılan yardımları kesmek akıllıca bir iş olmaz. Merak etmeyin. Senato'ya, Türkiye'nin afyon ihracı konusunda çok tatmin edici bir hal çaresini 15 gün içinde getireceğim."

AFYON KONUSUNDA ANKARA'DA SON PAZARLIKLAR

Cumhuriyet - 28.VI.1971

"ABD Başkanı Nixon'ın afyon konusundaki devamlı ısrarı karşısında Türk Hükümeti ile resmi görüşmelere Dışişleri Bakanlığının aracılığıyla geçilmiş, ancak konu dış ekonomik ilişkileri ilgilendirdiğinden bu bakanlıkça Türk Hükümeti'nin görüşü saptanmıştır:

Nixon'ın emirlerine uyarak haşhaş ekimini yasak eden Erim, efendisi ile!

1. Türk Hükümeti tıbbi amaçlar için haşhaş ekimi yapıp afyon üretecek devlet çiftliğinin dışında bütün afyon üretimini gelecek yıl yasaklayabilecektir.

2. Bunun Türk köylüsü ile Türkiye'ye kaybettireceği gelire karşılık Amerikan Hükümeti, bu bölgelere maddi yardımda bulunmalıdır.

Türk Hükümeti'nin bu istekleri ABD Hükümeti'ne bildirilmiş, ABD Başkanı Nixon bu konu ile ilgili bütün büyükelçileri Washington'da bir toplantıya çağırmış ve bu arada Ankara Büyükelçisi William Handley de bu toplantıya katıldıktan sonra geçen pazar günü Ankara'ya dönmüştür. Önceki akşam saat 18'de Ankara Yabancı Konuklar Köşkü'nde Başbakan Erim, Yardımcısı Attila Karaosmanoğlu ve Büyükelçi Handley uzun süren bir görüşme yapmışlardır.

Amerika'ya haşhaş peşkes çeken "Beyin Takımı"ndan Karaosmanoğlu

"BEYİN TAKIMI" NİN HASSASİYETİ!

Cumhuriyet - 29.VI.1971

Adalet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü İsmail Arar, bir gazeteci-nin "afyon konusunda Amerika ile pazarlık yapılmıyormuş" şek-lindeki sorusu üzerine "pazarlık kelimesini sevmedim. Bir gö-rüşme var, bu bir anlaşma meselesi" karşılığını vermiştir.

...VE HAŞHAŞ'A DARBE İNDİRİLİYOR

Cumhuriyet - 30.VI.1974

Bakanlar Kurulu, "Türkiye'de 1972 sonbaharından itibaren haşhaş ekimi ve afyon üretimini kesin olarak" yasaklamıştır. Bakanlar Kurulu'nun bugün Resmi Gazete'de yayınlanacak olan kararnamesine göre, bundan zarar görececek köylülere Tarım Ba-kanlığı'nın öngöreceği oranda Toprak Mahsulleri Ofisi'nce taz-minat verilecektir.

Yıllardan beri Türk Hükümeti ile Amerikan Hükümeti arasında yapılan görüşmeler, Erim Hükümeti'nin işbaşına gelmesiyle son üç ayda yoğunlaşmıştı. Bu müzakerelerin sonunda Türk Hükümeti, Amerikan Hükümeti'nin teklifini kabul ederek, Türkiye'deki haşhaş ekimini ve afyon üretimini tamamen ve kesin olarak ya-saklama kararını dün almıştır.

Başbakan Yardımcısı Attila Karaosmanoğlu Çankaya Köşkü'ne giderek hükümetin aldığı yasaklama kararı hakkında bilgi ver-miştir. Başbakan Erim de dün akşam üzeri Amerika'nın Ankara Büyükelçisi Handley'i Başbakanlıktaki makamına çağırarak, Tür-kiye'nin haşhaş ekiminden vazgeçtiğini bildirmiştir. Ancak, A-merika'nın haşhaş ekiminden vazgeçilmesine karşılık nasıl bir karşı teklif yaptığı kesin olarak anlaşılammıştır.

NIXON, HAŞHAŞI YASAKLADIĞI İÇİN TÜRK HÜKÜMETİ'Nİ ÖVÜDÜ

Günaydın - 1.VII.1971

Başkan Nixon, dün Beyaz Saray'da gazetecilere Türkiye'de haşhaş ekimine 1972 ortalarına kadar son verileceği yolunda Ankara'da yapılan açıklamayla ilgili olarak şu demeci vermiş-tir: "Günümüzde, devlet adamlarına yakışır biçimde beyanlarda bulunmak güç değildir. Ancak bir devlet adamına yakışır biçim-de cesaretli adımlar atmak pek seyrek görülen bir olaydır. İş-te Başbakan Nihat Erim bu iki özelliği bir araya getirmiştir."

AMERİKAN SENATOSU DA TÜRK HÜKÜMETİ'Nİ ÖVÜDÜ

Günaydın - 4.VII.1971

Türkiye'de haşhaş ekiminin 1972 yılından itibaren yasaklan-ması Amerika'da memnurlukla karşılanmış, Amerikan Senatosu'nda bu karar Türkiye'nin insanlık lehinde takdire değer bir hare-keti olarak alkışlanmıştır.

(Ve haberi veren gazete de, bu iltifattan nasiplenmektedir:)

AMERİKA'YA ŞİRİN GÖRÜNMENİN KEYFİ!

"Düdüklü Tencere" (Necati Zincirkıran) - Günaydın - 3.7.971

Hükümetin afyon ekimini yasaklaması bizce insani açıdan de-ğerlendirildiğinde çok yerinde bir karardır. Ve de Birleşmiş Milletler'e dahil 78 ülkenin 1961'de imzaladıkları uluslararası anlaşmada istenilen hususlar Türkiye tarafından tam mana-sıyla yerine getirilmektedir. Artık kimse Türkiye için "haşhaş meleketi" diyemez.

AMERİKA TAZMİNAT VERMEKTEN KAÇIYOR

Milliyet - 5.XI.1971

Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklandığı bölgeyi kalkındırma programının esaslarını ve finansman ihtiyacını tesbit amacıyla Türk ve Amerikan Tarım Bakanları arasında başlayan görüşmeler-de, haşhaş'ın yasaklanmasından doğan 335 milyon lira yıllık gelir kaybı tahmini, Amerikalılarca "bir hayli yüksek" bulun-muştur. Ankara'daki müzakerelerden alınan bilgiler, Amerika'nın haşhaş komisyonunca saptanan yılda 22 milyon dolarlık gel-ir kaybını fazla bulduğunu göstermekte, ayrıca finansmanın sadece bir kısmını karşılamayı, geri kalan projelerin başka ülkeler ve kuruluşlar kanalıyla ödenmesini planladığı anlaşıl-maktadır. Amerika'nın sağlayacağı mali yardımın yılda en çok 10 ila 12 milyon dolar (170 milyon lira) olacağı tahmin edil-mektedir.

Haşhaş konusunda dün bir demec veren Ziraat Mühendisleri O-dası Başkanı Cemil Kaleli, Amerikalılarla yapılan müzakereler-de 7 il değil, 42 il üzerinde durulmasını, tıbbi ihtiyaçlar iç-in kontrollü haşhaş ekimine izin verilmesini istemiş, haşhaş ekiminin yasaklandığı illerde tarımsal tedbirlerle haşhaşın yerinin doldurulamayacağını belirtmiştir.

EŞİ GÜRÖLMEMİŞ BİR SAFLIK

İsmail Cem - Milliyet - 17.XI.1971

Türkiye ile Amerika arasındaki afyon pazarlığı, bizim yönü-münden erişilmez bir saflığın ifadesi olmuştur. Sayın Erim'in aceleyle kabullenerek gereğini yaptığı ABD talepleri, şimdi, 100 bin yoksul aileye giydirilmiş ateşten bir gömlek niteli-ğindedir.

Erim Hükümeti, pazarlık tamamlanmadan afyon ekimini yasak-lama kararını almış, uygulamaya geçmiştir. Pazarlık masasına ise daha sonra oturmuştur!

Türkiye'nin sonradan oturduğu pazarlık masasında Türk yet-kilileri Amerika'dan 6 milyar lira tazminat ve yardım istemiş-lerdir. Ancak bu parayla 100.000 ailenin uğradığı kaybın gide-rileceği, onlara yeni iş ve yaşama imkanı yaratılacağı ileri sürülmüştür. Türkiye'nin uğradığı bu zarara karşılık ABD'nin

teklif ettiği tazminat ise, 525 milyon lira olarak bilinmektedir. Yani, yoksul Türk köylüsünün kendisiyle ilgisiz bir meseleden ötürü ve pek sağlam gözükmeyen gerekçelerin sonucunda uğratıldığı zarar, 5 milyar 475 milyon lirayı bulmaktadır.

ERİM HÜKÜMETİ TAVİZ VERİYOR Akşam - 19.XI.1971

Tarım Bakanı Orhan Dikmen, haşhaş ekiminin durdurulmasının 6 milyar liralık (400 milyon dolar) bir zarara yolaçacağına ilişkin söylentilere değinerek, gelir kaybının 100 milyon dolardan ibaret olacağını hesaplandığını, geri kalan 300 milyon doların bu kaybı gidermeye yarayacak tesislerin maliyeti olduğunu bildirmiştir. Dikmen, "şunu da ilave edeyim ki, 400 milyon doların tamamını ABD'nin ödemesi söz konusu değildir," demıştır.

AMERİKA, VERİLEN TAVİZİ DE AZ BULUYOR Cumhuriyet - 20.XI.1971

Türk ve ABD Tarım Bakanları arasında sürdürülen afyon pazarlığında taraflar herhangi bir anlaşmaya varamamışlardır. Haziran ayı içinde Erim ve ABD Büyükelçisi Handley arasında bir ön anlaşma imzalanmış ve bunun üzerine de yasaklama kararı açıklanmıştı. Bundan sonra iki tarafın uzmanları ortak çalışma yapmışlar ve Türkiye yılda 100 milyon dolar, Amerika ise yılda 3 milyon dolarlık bir tazminat rakamı ile görüşmelere başlamışlardı. Daha sonra iki tarım bakanı arasındaki pazarlıkta Amerika 4 yılda 35 milyon dolara çıkmış, Türkiye de yılda 40 milyon dolarlık bir rakama inmişti.

ERİM'İN AMERİKA GEZİSİ DE SONUÇ VERMİYOR-SADECE VAAD... Tercüman - 23.III.1972

Başkan Nixon ile Başbakan Erim arasında yapılan görüşmeden sonra henüz resmi bir açıklama yapılmamakla beraber, Erim haşhaş konusunda Nixon'a teminat vermiştir.

Birleşik Amerika'nın işlerinde narkotik kontrolün "bir numaralı öncelik taşıdığını" söyleyen Başkan Nixon, Türk Başbakanı ile bir saat 40 dakika görüştüktan sonra şöyle demiştir:

"Bugünkü Türk Hükümeti, ülkede afyon üretimini tamamen durduracağını taahhüt etmiştir ve Birleşik Amerika'daki bu problemin önüne geçilmesi bakımından kaçakçılığı önlemek için gereken bütün tedbirleri alacağını vaat etmiştir."

TÜRKİYE KAMUOYUNU UYUTMA EDEBİYATI

"Metin Toker'in Washington Notları" -Hürriyet- 23.III.1972

Başbakan Erim'in Amerika'da yaptığı resmi temaslar bittik-

ten sonra bir Türk-Amerikan ortak bildirisi yayınlanmıştır... Uyuşturucu madde konusunda Türk-Amerikan Ortak Bildirisi'nde, Nixon, Türkiye'nin aldığı haşhaş ekimini yasaklama kararı karşısında Amerikan halkının "takdirlerini" bildirmektedir.

Benim öğrendiğime göre, Amerikalı liderler ve bilhassa Nixon, kapalı kapılar arkasındaki görüşmelerde Türklere kesin teminat vermişlerdir. Bildiride ise bu husus pek sudan şekilde geçiştirilmiştir. Amerika gibi dünya ölçüsünde mükellefiyetleri bulunan bir ülkeden herşeyi çırılçıplak söylemesi elbette beklenilemez. Nihat Erim'in şahsen burada istisnasız herkes ve bilhassa Başkan Nixon üzerinde bıraktığı son derece müsbet izlenim, ciddi bir ümit teşkil etmektedir. Bunun dışında verimli işbirliği ararken bizim kendi davranışlarımız da sonucu geniş şekilde etkileyecektir. Eğer her işbirliğini kapitülasyon sanan zihniyet hakim kalırsa, en halis Amerikan niyetleri bile müsbet sonuçlar vermeyecektir.

ABD, TÜRKİYE'DEN GİZLİCE AFYON SATIN ALMAK İSTİYOR Cumhuriyet - 3.II.1973

New York - Amerika'da yayınlanan "Lond Island" Gazetesi, ABD Hükümeti'nin Türk afyon kaçakçılarını 4 milyon dolar (75 milyon Türk Lirası) vererek Türkiye'deki gizli afyon stoklarını almak istediğini bildirmiştir. Gazetenin belirttiğine göre, Türk Hükümeti ile ABD arasında yapılan anlaşma uyarınca, Türkiye'de afyon ekiminin yasaklanması, afyon kaçakçılığını durduramamıştır. ABD Hükümeti böyle bir davranışta bulunduğu takdirde, hiç kimsenin olaydan haberdar olmayacağını ve Amerikan gizli ajanlarının Türk uyuşturucu madde kaçakçılarından afyon stoklarını alarak Amerika'ya götürebileceklerini yazmaktadır.

ABD İLAÇ ENDÜSTRİSİ SIKINTIYA DOŞTU Cumhuriyet - 14.6.1973

NEW YORK - Birleşik Amerika'daki ilaç fabrikalarının sahipleri, afyona karşı açılan mücadele sonunda, en çok kullandıkları hammadde olan kodein kıtlığından kaygı duymaya başlamışlardır.

Afyondan çıkarılan kodeinin Amerika'daki en büyük üç imalatçısından biri olan S.B.Renick Co.'nın başkanına göre, Birleşik Amerika'daki kodein kıtlığının en büyük nedeni, Türkiye'de afyon ekiminin yasaklanmasıdır.

ORGANEL MEMDUH TAGMAÇ'IN İNSANİYETPERVERLİĞİ! Yeni Ortam (Ali Sirmen) - 21.II.1974

Nihat Erim Hükümeti, önce haşhaş ekimini yasakladı, sonra da ABD ile pazarlık masasına oturdu. Doğrusu devlet yöneticiliğinde böylesine bir ustalık sadece Nihat Erim'de görülmüştü.

ABD, uyuşturucu maddelerin dışında bir çok alanda kullanılmakta olan haşhaş ekiminin yasaklanması karşılığında Türkiye'ye 1975 yılına kadar tamamlanmak üzere 35 milyon dolar ödemeyi kabul etti...Öğreniyoruz ki, 525 milyon liranın ancak 142 milyonunu üreticinin eline geçmiştir. Geri kalanı ise, pek insancıl Nihat Erim iktidarında ve onu izleyen Ferit Melen ve Naim Talu hükümetleri sırasında, makam arabası alınmak üzere harcanmış, paranın bir kısmı da henüz Türkiye'ye ödenmemiştir.

.....

Zaman herşeyi açığa çıkarıyor. Tağmaç, haşhaş görüşmeleri yapıldığı sırada bakın ne demiş:

- Amerikan gençliği zehirleniyor. Böyle bir şeyin yüksek tazminatı olmaz, afyon ekimini yasaklayacağız.

Sayın Tağmaç, şimdi ABD'nin hakim olduğu bir örgütün verdiği kredileri özel teşebbüse aktaran bir bankanın yönetim kuruluunda yüksek maaşla görev yapmaktadır.

ERİM HALA AMERİKA'YA BEL BAĞLIYOR!..

"Erim'le mülakat" - Yankı - 25-31.III.1974

- Neden yasakladınız?

- Sorarım size, askeri ve ekonomik yardım yapan büyük bir devlete ne dersiniz? Üreticiyi ezmemek yolunu açtıktan sonra.

- Ama üretici perişan oldu sonra?

- Resmi raporlar öyle değil. Denizli Valisi, yasaklamadan sonra halk arasında menfi bir heyecan yok, dedi.

- Tazminat olarak 550 milyon dolar istenmişti?

- Bunun içinde afyon ekicisinin gayrimeşru kazançları da vardı. Handley yasa dışı afyon tazminatını Washington'a nasıl anlatırım, dedi.

- Yatırım Planı afyon bölgesini kurtaramadı. Şimdi ne olacak?

- Verecektir Amerika... Ekiciyi zarardan kurtaramadığımızı ispatlarsak elbette verir gene. Amerika bizi tatmin edecek bir yolu bulacaktır...

Türkiye'de haşhaş artık yasaklanmıştı, ama Amerika'da beyaz zehir iptilası hâlâ kol geziyordu!

HASHAŞ YASAĞINA KARŞI DİRENİŞ

HAŞHAŞTAN EDİLEN KÖYLOLER KONUSUYOR

"Hikmet Çetinkaya'nın Röportajı" - Cumhuriyet- 11.8.1973

Afyon...Beşkuyular Köyü'nde...Dört çocuk babası Salih Demirelli'yle konuşuyoruz. Yıllardır haşhaş üretmiş bu genç adam. Ama şimdi...başka bir tarım alanına, yani ayçiçeğine zorlanmış binlerce insan gibi...

Soruyoruz Salih'e:

- Kaç dekar toprağın var?

- 30 dekar kadar.

- Kaç dekarına haşhaş ekersin?

- 5-10 dekarına efendim.

- Ne kadar tazminat aldın?

- 1500 lira tuttu.

- Tazminatı n'aaptın?

- 1500 lira n'olur efendim?.. Borcumuza yatırdık. Sağa sola borcumuz vardı. Amerikan yardımı beş yıllıkmiş duyduğumuza göre. Beş yıllığı birden verselerdi, her yıl 1500 lira verecekleri yerine...Tazminatı toptan alırdık değil mi? İşte o zaman, bir işe yarardı...

- Bu yörenin insanları haşhaş yağı kullanırdı yemeklerinde. Şimdi ne yapıyorsunuz? Ayçiçeğine alışabildiniz mi?

- Yiyoruz ayçiçeği yağını, ama alışmak zor...

- Çocuklar ekmeklerine ne sürüyorlar? Geçen yıl pekmezli haşhaş yağı sürerdi anaları çocuklarının ekmeklerine. Ya şimdi ne yiyor çocuklar?

- Ne yesinler? Neyi bulup ne yesinler?

.....

Sıcak daha sabahtan bindirmişti Afyon'un Çobanlar Bucağına. Köy sanki boşalmıştı, tüm halk çıkıp gitmişti.

Yıllardır verilen kavgaya...Haşhaş denizinde kürek olan eller. Mavinin özgürlük türkülerıyla yücelişi... Ak yaşmaklı kadınların sarı sığaça inat, haşhaş kellelerini çizdiği...

Bir yıl önce dolaşmıştık bu yöreyi. Bir yıl sonra yine dolaşıyoruz. Afyon'da 1972 yılında yasaklanmıştı haşhaş. Onun için geçen yıl haşhaş son kez boy atıyordu bu topraklarda.

Şimdi Ahmet Yazgan'dan dinleyelim:

- Efendim biz haşhaşsız edemeyiz. Nasıl aldılar elimizden, düşündükçe çıldırasım geliyor. Bizim Çobanlar Bucağı 4 bin nüfustur. Tazminat alan kişi ise 200 kadar. 1971 yılında Ofise mal vermeyenler tazminat dışı bırakılıyor. Olur mu böyle şey? 1971'de bizim buraları soğuk vurdu. Çoğu kişi de bu nedenle Ofis'e mal veremedi. Afyon sakızı almayan kişi nasıl mal verir?

Ben 1969 yılında 10 kilo afyon sakızı verdim. 1972'de ise 5 kile oldu sakız. 1971 yılında 3 kilo verdiğimizden ötürü suçlanacak mıyım? Bozyel esince süt çıkmıyor. Bunu tüm yöre bilir.

- Sanırım ayçiçeği ekiyorsunuz şimdi?

- Ayçiçeği ekıyoruz. Haşhaşı, yağı, küspesi, kabuğu için ekedik. Kabuğunun kilosunu 2-3 liraya satardık. Ayçiçeği öyle değil, sadece yağından yararlanılıyor... Olan dul kadınlara, köy içinde bulunan fakirlere oldu. Yoksul kişi haşhaşın kökünü yakar ısınırdı. Şimdi n'apacak, büyüklerimiz bir cevap versinler. Yoksulun halî nice olacak?

YASAĞA KARŞI MÜCADELE BAŞLIYOR

Günaydın - 27.XI.1971

Haşhaş ekiminin yasaklanmasından sonra bu tarım ürününün istihali ile uğraşan köylüler Ziraat Odaları kanalıyla ekimin yeniden serbest bırakılması için teşebbüse geçmişlerdir.

Uşak, Afyon, Isparta, Burdur ve Denizli çevresinde haşhaş ekiminin yapıldığı binlerce dönüm sürülmüş arazi şimdi bomboştur.

Akşam - 7.XII.1971

Haşhaş ekiminin yasaklanmasının ortaya çıkardığı sorunları görüşmek üzere Türkiye Ziraat Odaları'nın Afyon'da düzenlediği toplantıya Afyon, Uşak, Burdur, Kütahya, Isparta ve Konya ziraat odaları temsilcileri, haşhaş bölgesi parlamenterleri ve çok sayıda haşhaş ekicisi katılmıştır. Toplantıda üreticiler, haşhaş ekiminin serbest bırakılmasını istemişler, aksi halde direnişe geçeceklerini söylemişlerdir.

KARARIMIZI DEĞİŞTİRMEMİZİ ÖNLEYECEK ENGEL YOKTUR

"Prof. Yılmaz Altuğ'un makalesi" -Cumhuriyet- 13.II.1972

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, uzaktaki dostlarını zehirden kurtarmak için kendi vatandaşlarının boğazından kesmek, onların gıda ve yakacak sistemini değiştirecek kadar bir nezaket gösterirken, basında çıkan haberlere göre, müttefikimiz Ameri-

"Biz haşhaşsız edemeyiz... Nasıl da aldılar elimizden?..."

ka Birleşik Devletleri'nin bu insanlığa karşı vereceği tazminatı bir pazarlık konusu yaptığını üzülererek okuyoruz. Yarım milyon insanımız birden hayat tarzlarını ve geçim vasıtalarını değiştireceklerdir. Bunlara yeni bir geçim yolu ve kaybettikleri yağlı besin maddesi yerine yenisini bulmak zorundayız. Amerika haşhaş yerine pıreotu, sakızotu, papağan yemi ekmesini teklif etmektedir.

Anayasamızın 52. maddesi, "devlet halkın gereği gibi beslenmesini, tarımsal üretimin toplumun yararına olarak artırılmasını sağlamak için gereken tedbirleri alır," demektedir. Bu anayasa emri mucibince hükümetimiz, ABD ile diplomatik müzakerelere girmeli ve haşhaş ekmesi yasaklanan halkımızın refahını öngören ve her yıl tesbit edilen tazminat şeklinde bir anlaşmaya varmalıdır. Müzakerelerde teklif bizden gelmelidir. Kabul edilmediğinde, hükümetimiz, Devletler Hukuku'na uygun, anlaşmalarımız çerçevesinde yapılan, Türk halkına zarar vermeyecek bir haşhaş ekimine yeniden müsaade etmelidir...Herşeyden önce, Türk Hükümeti, ulusun mutluluğuna hizmetle görevlidir. İyi hesaplanmış, muhik bir tazminat verilmediği takdirde tek taraflı tasarrufunu geri almasını önleyecek hukuki veya ahlaki hiçbir müeyyide yoktur.

AFYON EKİMİNİN SERBEST BIRAKILMASI İÇİN KANUN TEKLİFİ Cumhuriyet - 14.IX.1972

Afyon'da yedi ili kapsayan geliştirilmiş haşhaş ikame bölge proje çalışmalarısıyla ilgili toplantı yapılırken, III parlamenter tarafından verilen ve afyon ekiminin serbest bırakılmasını öngören kanun teklifi dün Adalet Komisyonu'na sevk edilmiştir.

HASHHAŞ KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME İSTENİYOR Yeni Ortam - 29.4.1973

DP Konya Milletvekili Necati Kalaycıoğlu ile Özer Ölçmen dün Millet Meclisi Başkanlığı'na bir önerge vererek, Erim Hükümeti'nce alınan haşhaş ekimi yasaklama kararı sırasında hükümetin köylüye tazminat ödeyeceği ve ekiciye yeni zirai ve sınai imkanlar yaratılacağına vaad edildiğini, fakat aradan geçen süre zarfında bunun yapılmadığını öne sürmüştü, Anayasa'nın 88. maddesi gereğince bir genel görüşme açılmasını istemişlerdir.

BİR BAKANIN İTİRAFLARI Yeni Ortam - 7.V.1973

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar, Afyon'da haşhaş üreticileriyle yaptığı görüşmede, "Haşhaşın yasaklanması, Türkiye için gerçekten önemli bir iktisadi olaydır. Bu karar, bizi

tedbirsiz yakaladı ve birtakım güçlükler ortaya çıkardı," demiştir. Bakan şöyle devam etmiştir: "Haşhaş konusunda alınmış karar, sizleri mağdur etmiştir. Haşhaşın yasaklanması konusunu hükümetlerin devamlılık kaidesine aykırı gelmeyecek bir şekilde yürüteceğiz."

HASHHAŞYAĞI İMALATÇISI DA TAZMİNAT ALAMADI Yeni Ortam - 22.VII.1973

AFYON - 500'ün üzerinde bulunan Afyon'lu haşhaşyağı imalatçıları basına yaptıkları açıklamada, bugüne kadar dağıtılan haşhaş tazminatlarından faydalanamadıklarını belirtmişlerdir.

Haşhaşın yasaklanması haşhaşyağı imalatçıları için de ağır darbe oldu

HASHHAŞ VE ALTIN Anadolu - 18.II.1974

Türk köylüsünün büyük çoğunluğunun geçim vasıtası, tababet sahasının en zaruri ihtiyaç maddesi, milli ekonomimizin gelişmesinde en güçlü vasıtası olan haşhaş, Amerikan gençliğini uyuşturucu madde iptilasından kurtarmak için "insani görev yapmak"(!) için Türkiye'de yasaklanmıştır. Bu yasağı ABD bize zorla dikte ettirmiştir. Buna yardım maskeli bir kılıf geçirilmiş ve milletin bütün protestolarına kulaklar tıkanmış, milletin menfaatlerini korumakla görevli hükümet ABD'nin menfaatlerini korumuştur.

Amerikan toplumunu kurtaracağız diye milli ekonomimiz darbelenebilir. Amerikan toplumunun, asi gençliğinin, ebeveynlerinden tevarüs eden illetlerini tedavi etmek için milletimiz mağdur edilmemelidir.

AFYON OYUNUNUN PERDE GERİSİ Bizim Anadolu (Necdet Sevinç) - 3.I.1974

Kendine yakın adamların Ankara'da bulunmasından istifade eden Amerika'nın, Güneydoğu Asya'da CIA'yı kullanarak bizzat

esrar kaçakçılığı yaptığına siyasi iktidarı inandırmak için uğraşıp durmuşuzdur. Beyinlerinde milliyetçi mantık teşekül etmediği için, hükümet ve parlamento seviyesinde bizi anlayan adama rastlanmamıştı tabii. Ama başlar taşlara çarptığı zaman daha önceki hükümet kararnameşi üzerinde tartışmak bile istemeyen bazı parlamenterler, haşhaş ekiminin yeniden serbest bırakılması için harekete geçmişlerdir.

HASHAŞ BÖLGESİNDE KALKINMAYA 10 MİLYAR LİRA LAZIM Milliyet - Mart 1974

Haşhaş ekiminin yasaklanmasından sonra, bölge halkının kayıplarını karşılamak için, bir yandan çeşitli yatırım projelerinin uygulanmasına ve tazminat ödenmesine başlanmış, öte yandan 7 ilin gelişme esaslarını ve potansiyelini saptayan bir ana plan (master plan) hazırlanmıştır. 1971'de Tarım Bakanlığı Koordinatörlüğü'nde kurulmuş olan Bakanlıklararası Komite'nin görevlendirdiği uzmanlar, bu bölgesel kalkınma planının ilkelerini beş yıllık kalkınma planımızla koordine edilecek şekilde ve milli planların bütünlüğünü korumaya sadık kalarak tesbit etmiş, tarım ve tarıma dayalı sanayi alanlarında yapılacak yatırımları belirlemişlerdir. Yapılan ilk tahminler, ana planın birinci beş yıllık dönemindeki yatırım projelerini ve ilgili hizmetleri gerçekleştirebilmek için 10 milyar liralık finansmana ihtiyaç olacağını ortaya çıkarmıştır.

Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanmasıyla ilgili görüşmeler sonunda, Amerika'nın Türkiye'ye vermeyi taahhüt ettiği 35 milyon dolarlık yardımın, bölge halkının kayıplarını karşılamak ve bölgede ikame ürünleri ve sanayi kurarak topyekun bir kalkınma sağlamak için gerekli yatırımlara hiçbir şekilde yetmeyeceği, bu ana plan açıklamalarıyla meydana çıkmıştır. 35 milyon dolarlık yardımın 10 milyon doları daha ilk üç yılda kısa vadeli yatırım projelerinin uygulanmasına bağlanmıştır. Yasaklamaya uyarak haşhaş ekiminden vazgeçen üreticilere de aynı dönemde 180 milyon lirayı aşan tazminat ödenmiş, bu da 35 milyon dolarlık fondan karşılanmıştır. Bu ödemeler, Amerikan fonunu daha bugünden yarıya indirmiş durumdadır.

YASAK KALKIYOR, ABD YİNE TEHDİDE BAŞLIYOR

Haşhaş ekiminin yasaklanmasının kamuoyundan, özellikle de haşhaş üreticisinden gördüğü tepki üzerine, "haşhaş ekimine yeniden izin verilmesi" vaadi Ekim 1973 seçimlerinde bütün siyasi partilerin ana temalarından biri olmuş, seçimlerden sonra kurulan CHP-MSP Hükümeti de, haşhaş ekiminin yeniden serbest bırakılması teşebbüsüne geçmiştir.

AMERİKA İLE HASHAŞ İÇİN HİÇBİR ANLAŞMA YOK Hürriyet - 13.11.1974

Başbakan Ecevit, Amerikan Büyükelçisi William MacComber'i makamında saat 09.30'da kabul etmiş, haşhaş ekim yasağının Türkiye bakımından önemini anlatmış, haşhaşın yerine bir başka tarımsal madde ikame edilememesi nedeniyle de ekimin serbest bırakılması yönündeki politikayı izah etmiştir.

Ünlü Associated Press Ajansı'nın dün gece Washington mahreçiyile verdiği habere göre, Birleşik Amerika Dışişleri Bakanlığı, Ankara'daki Büyükelçisi William B. MacComber'e direktif vererek Başbakan Bülent Ecevit ile acele görüşmesini ve haşhaş ekimini yasaklayan kanunun kaldırılmasını protesto etmesini istemiştir.

Öte yandan, Dışişleri Bakanı Turan Güneş'in emriyle, Dışişleri Bakanlığı'nda, haşhaş meselesi üzerinde Demirel ve Erim hükümetleri devrinde yapılan görüşmeler sonunda bir anlaşma yapıp yapılmadığı araştırılmıştır.

Araştırmalarda, Amerika ile Türkiye arasında haşhaş ekiminin yasaklanması için bir anlaşma yapılmadığı anlaşılmıştır. Bunun yanında, iki ülke temsilcileri arasında yapılan görüşmelerde Türkiye'nin Amerika'ya, hukuki bakımdan yerine getirilmesi gereken bir söz de vermediği tesbit edilmiştir.

HOKOMET EKİME BAŞLANACAĞINI AÇIKLIYOR

Cumhuriyet - 16.II.1974

Devlet Bakanı Orhan Eyüboğlu, CHP bünyesinde kurulan komisyon tarafından haşhaş ekimi konusunda hükümete sunulan raporun en kısa zamanda Bakanlar Kurulu'nda ele alınacağını ve bir kararname ile ekim izninin verileceğini bildirmiştir. Eyüboğlu, ekimin yasaklanmasında etken olan sakıncaların gözden uzak tutulamayacağını ifade etmiş, kaçakçılık konusunda gerekli tedbirlerin en etkili bir biçimde uygulanacağını söylemiştir.

Günaydın - 18.II.1974

Devlet Bakanı Orhan Eyüboğlu'nun başkanlığındaki Haşhaş Komisyonu çalışmalarını tamamlayarak:

- 1 - Dört ilde devlet kontrolü ile haşhaş ekimine izin verilmesi,
- 2 - Afyon'da haşhaş ürünlerini işleyecek bir afyon alkaloit fabrikası kurulması kararını almış ve bu konudaki raporunu hükümete sunmuştur.

Komisyon raporunda, haşhaş ekiminin kapsullerin çizilmeden devlet tarafından tamamının alınması, bitkinin tekniğin gerektirdiği olgunluk çağında kökü ile birlikte sökülmesi, kapsullerin çizilmemiş dahi olsa koparılmasının önlenmesi gibi tedbirler önerilmiştir.

ABD YENİDEN TEHDİDE BAŞLIYOR

Cumhuriyet - 15.III.1974

Haşhaş ekim yasağının sürdürülmesi konusunda Türkiye'nin uyarısına rağmen dün yurduza gelen ABD Temsilciler Meclisi Üyeleri Charles Rangel önceki gün Washington'da yaptıkları basın toplantısında, Türkiye'nin haşhaş ekim yasağına ilişkin tavrını değiştirmesi için Ecevit Hükümeti'ni ikna etmeyi başaramadıkları takdirde, ABD'nin Türkiye'ye yapmakta olduğu tüm iktisadi ve askeri yardımın kesilmesi için çaba sarfedeceklerini açıklamışlardır.

FEDERAL ALMANYA DA TEHDİT EDİYOR

Milliyet - 14.III.1974

Bonn Hükümet çevreleri, Türkiye'nin "yeni" haşhaş politikasını büyük bir endişe ile izlediklerini açıklamışlardır. İlgililer, ülkelere gönderilen esrar ve diğer uyuşturucu maddelerin yüzde 75'inin Türkiye'den geldiğini, yeniden haşhaş ekimine başlandığı takdirde önemli karşı tedbirler alınacağını söylemişlerdir. İlk akla gelen tedbirler, Türkiye'den işçi getirilmesi işleminin kesinlikle kapatılması, transit anlaşmalarının yeniden gözden geçirilmesi olduğu sanılmaktadır.

ANKARA'DA İKİ AMERİKALI...

**ABD TÜRKİYE'Yİ TEHDİT EDERKEN,
HİNDİSTAN'DAN HAŞHAŞ ÜRETİMİNİ ARTIRMASINI İSTİYOR**
Cumhuriyet - 13.III.1974

Türkiye'de haşhaş yasağının sürdürülmesinden yana ısrarlı olan ABD, Hindistan'dan ise, haşhaş ekimini artırmasını ve afyon üretimini çoğaltmasını istemiştir. Gerekçe olarak, Amerika'da son zamanlarda sıkıntısı büyük ölçüde duyulmaya başlanan afyon darlığı gösterilmektedir. Türkiye'de yeniden haşhaş ekimine geçilmesine karşı çıkılırken, bu işin Hindistan'dan rica edilmesi, Nixon yönetiminin siyasal bir taktiği olarak değerlendirilmektedir. Çünkü Nixon yönetimi, 1971'de 1. Erim Hükümeti zamanında haşhaş ekiminin Türkiye'de yasaklanmasını Amerikan kamuoyuna büyük bir zafer olarak sunmuştu. Türkiye'de haşhaş ekimine yeniden başlanması ise, Watergate olayından ötürü zaten başı dertte olan Başkan Nixon'a karşı muhaliflerinin eline yeni bir koz verecektir.

Morfin ve kodein imali için gerekli afyonun sıkıntısını çeken üç Amerikan firması (Mallinckrodt Chemical Works, Mercks and Co., S.B.Penick and Co.), Amerikan Kongresi'nde kulis faaliyeti sonucu, askeri ihtiyaçlar için stok edilmiş olan afyondan 280 tonun kendilerine satılmasını sağlamışlardır. Ancak bu çözümün uzun vadeli olamayacağını ileri süren Amerikan firmaları, yurt dışından resmen afyon ithal edilmesini istemişlerdir.

**TÜRKİYE, BU KEZ AMERİKAN
TEHDİTLERİNİ HIÇE SAYIYOR**
Cumhuriyet - 16.III.1974

Haşhaş ekimi yasağının sürdürülmesi konusunda temaslarda bulunmak üzere önceki gün Ankara'ya gelen ABD Temsilciler Meclisi üyeleri Wolff ile Rangel, dün beraberlerinde ABD Büyükelçisi de olduğu halde Dışişleri Bakanı Turan Güneş'le 2 saat 10 dakika süren bir görüşme yaptıktan sonra düzenledikleri basın toplantısında, sınırlı dahi olsa, haşhaş ekimine taraftar olmadıklarını belirterek, Türkiye'nin tek taraflı uygulamaya geçmesi halinde Amerikan toplumunun ve kongresinin büyük bir tepki gösterebileceğini, bunun Türk-ABD ikili anlaşmalarını dahi etkileyebileceğini söylemişlerdir.

Dışişleri Bakanı Turan Güneş ise, haşhaş sorununu şöyle ortaya koymaktadır:

1 - Haşhaş ekiminin Türkiye'de yasaklanması için Türk ve ABD hükümetleri arasında yazılı, sözlü bir anlaşma, antlaşma veya sözleşme bulunmamaktadır. Bu nedenle Türkiye'nin yeniden haşhaş ekimine izin vermesi, mevcut olmayan bir sözleşme, antlaşma yada anlaşmaya aykırı bir davranış olmayacaktır.

2 - Türkiye'nin haşhaş ekimini yasaklamasıyla belirli bir

Dışişleri Bakanı
Turan Güneş,
tehdide gelen
ABD Kongre üyeleri
Wolff ve Rangel
arasında...
Arkada ABD
Elçisi MacComber

bölgede belirli miktarda Türk köylüsü ekonomik bakımdan sıkıntıya itilmiştir. Her ne kadar ABD, Türkiye'nin haşhaş ekimini yasaklamasıyla bu bölgelerde ekonomik bakımdan zarara uğramış Türk köylüsüne tazminat adı altında dağıtılmak üzere bir miktar para vermektedir. Ancak, Türk Hükümeti bu parayı "sadaka" niteliğinde görmemekte, böyle bir alışverişi bu açıdan tasvip etmeye imkan olmadığı görüşüne varmaktadır.

3 - Özellikle dünyada ilaç sanayii için kullanılmakta olan afyonun Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanmasından sonra önemli ölçüde bir açık verdiği Cenevre'deki uyusturucu maddeler konferansında da açıklanmıştır. Bu açığın kapatılması için haşhaş eken ülkelerden özellikle Hindistan'ın daha fazla ekim yapması ve bu açığı kapatmaya yardımcı olması için teşvik edildiği de bilinmektedir.

İSTENMEYEN ZİYARETÇİLER

Cumhuriyet (Ümit Gürtuna) - 18.III.1974

Amerikan Büyükelçisi W.MacComber, sevgili milletvekilleriyle birlikte Dışişleri Bakanı Prof. Dr. Turan Güneş'in yanından çıkarken perişandı. Koskoca Amerikan misyonunu reddederek iki gün için Ankara'ya gelip haşhaş ekim yasağının devamını sağlamayı amaçlayan iki politikacının davranışı ve böyle bir gaf karşısında yeni hükümetin dışişleri bakanının son derece sert davranışı pek etkilemişti büyükelçiyi... Şimdi nasıl teşekkür etmezsiniz bu beylere, yıllar boyu özlemini çektiğimiz kişilikli, onurlu ve bağımsız dış politikanın uygulanması konusunda Türkiye yararına fırsat vermelerinden dolayı...

PARTİ LİDERLERİ NE DİYOR?

Anadolu - 16.III.1974

DP Lideri Ferruh Bozbeyle: "Bu konuya ilgili olarak yurdu-
muza gelen Amerikalı iki Temsilciler Meclisi üyesinin meseleyi
öğrenmek için geldikleri beyanlarından anlaşılmaktadır. Bunun
dışında herhangi bir yoruma müsaade edilmemelidir."

CGP Lideri Turhan Feyzioğlu: "Bu konunun, Türkiye'yle, dos-
tumuz ve müttefikimiz ABD arasında her iki tarafın yüksek men-
faatlerine ve güvenliğine zarar verebilecek bir tartışma ve
polemik konusu haline getirilmemesi önemlidir."

MHP Lideri Alparslan Türkeş: "Bu konuyu müttefikimiz ve
dostumuz Amerika'yla bir anlaşmazlık ve bozuşma havasına götü-
rerek çözmek mümkün değildir. Türkiye'nin genel politikası ABD
dostluk ve ittifak esasına dayandırılmıştır ve bu isabetlidir."

AMERİKANOFİL YAZAR NE DİYOR?

Metin Toker (Milliyet) - 24.III.1974

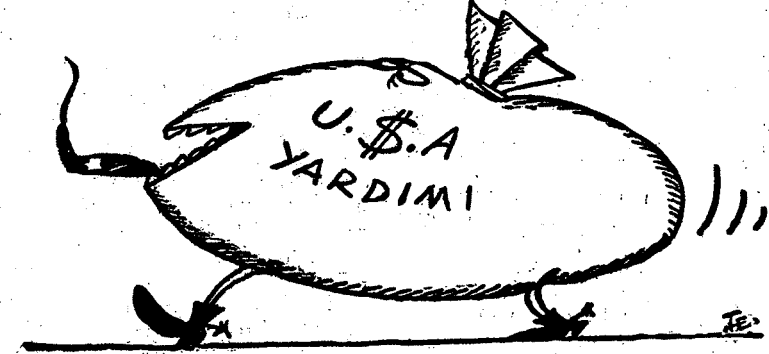
Haşhaş ekiminin yasaklanmasıyla Türk köylüsünün perişan ol-
duğu, Türk ekonomisinin milyarlarca liralık zarara uğradığı,
-bazı hesap bilmezler bunu 5 milyarın üstüne çıkararak ilan
etmişlerdir- bölge halkının zaruret içine düştüğü tamamıyla
safsatadır.

Türk-Amerikan genel ilişkilerindeki iyileşme, Başbakan E-
rim'in Washington'a yaptığı resmi ziyarette ilk belirtilerini
vermiştir. Benim bunda bir şahsi tesbitim vardır. Nixon kara-
rını alırken Amerikan halkı içinde ve kongresinde haşhaş eki-
minin yasaklanması dolayısıyla belirmiş iyi havadan yararlan-
mıştı. Türkiye'de haşhaş ekimine başlanmasının tam ters havayı
yaratacağı ve Amerika ile ilişkilerimizi ters yönden etkileye-
ceği şüphesizdir.

TÜRKİYE BASINININ AMERİKA'YA TEPKİSİ**AMERİKALILARIN TECAVÜZÜ YETERLİ DERS ÖLMALİDİR**

Yeni Halkçı - 18.III.1974

Haşhaş sorunu, Kıbrıs buhranı günlerinde donanmamızın yolu-
na kesen Amerikan dostluğunun içyüzünü, sadece mideleriyle dü-
şünenlere dahi anlatacak önemdedir. Haşhaş yasağının kaldırıl-
ması kararı dolayısıyla Amerikalıların sömürgelerine gelirce-
sine tutum içine girmeleri, artık akıllarımızı başımıza dev-
şirmeğe yetmelidir. Yüzkızartıcı suçlamalar altındaki Nixon'ın
haşhaş sorunu dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin şerefini he-
def alan tecavüzleri, ilişkilerin temelden değiştirilmesi zo-
runluluğunu ortaya koymuştur.

FERRUH DOĞAN**Haşhaş ekersen Amerika yardımı kesecekmis****UYUŞTURUCU MADDE!..**

Yeni Halkçı, 19.3.1974

MÜTTEFİK Mİ, UŞAK MI?

Sabah (salahaddin Eş) - 18.III.1974

Bugünlerde iki Amerikan senatörü, başkanı buldukları,
milli ve milletlerarası uyuşturucu maddelerle mücadele teşki-
latlarının da forsunu kullanarak ama daha çok sırf Amerikan
senatörü olmanın verdiği megalomani içinde Türkiye'ye geliyor-
lar. Bu iki senatör en yetkili kişilerle Amerika adına görüş-
meler yapmak isteyeceklerdir. İşte buna müsaade edilmemelidir.
Müttefiklerimizle iyi geçinmenin yollarını aramaya evet; onlar
yanında uşak gibi davranışlara ise şiddetle hayır!

HAŞHAŞ SORUNU SİYASAL BİR SORUNDUR

Yeni Ortam (Oya Baydar) - 19.III.1974

Sorun, dün olduğu gibi bugün de siyasi yanı ağır basan bir
sorundur. Sorun, emperyalizmin isteklerinden ve baskılarından
birine daha boyun eğmek veya eğmemek sorunudur. Ve ABD emper-
yalizmine boyun eğmemek, günümüz koşullarında ve CHP-MSP hükü-
meti açısından bugün, dün olduğundan daha kolaydır. Yeni hükü-
met için önemli bir sınavdır haşhaş konusu. Üstelik de yeni
hükümet bu konuda en umulmayan kesimlerin desteğini yanında
bulabilmektedir. ABD baskılarına bu alanda bir kere daha boyun
eğmek, CHP-MSP hükümetinin dış politika alanında büyük hatalar-
ından biri olabilir.

SADAKA VEYA RÜŞVET, HAŞHAŞIN YERİNİ TUTAMAZ
Milliyet (Mümtaz Soysal) - 19.III.1974

Türk afyonu, yalnız keyif verici madde olarak değil, tıpta kullanılacak acı dindirici uyuşturma maddesi olarak da dünyanın en kaliteli ürünüdür. 1974 yılı ise, uzmanların dediklerine göre, Türkiye'nin elinde bulunan yüksek kaliteli haşhaş tohumlarının çimlendirilebileceği son yıl. Tohumlar bu yıl çimlendirilmezse Türk afyonu, tür olarak bütün insanlık için kaybedilmiş olacaktır.

Türkiye, dünya afyon piyasasındaki yerini korumak ve çok önemli bir gelir kaynağından yoksun kalmamak zorundadır. Dışarıdan şu ya da bu ad altında yapılacak ödemeler, bu gelirin yerini tutamaz. Tutsa da sadaka ya da rüşvet sayılır.

AMERİKANO

Yeni Halkçı - 23.III.1974

Üzerinde durmak istediğimiz nokta, Amerikan baskısına karşı gösterilen tepkilerdir. Hem halkın hem de hükümetin sert tepkisi gerçek...Amerika'nın allahtan sonra geldiği izleniminin ve salgi bezlerimize kadar işleyen Amerikan damgasının silinebileceği gerçeğinin ortaya çıkmasıdır. Halkın gösterdiği nefret ve tepkinin en büyük dayanağı hükümetin kararlı tutumu olmuştur belki de...Ama, iki sene evvel korku altındaki halkın aynı tepkiyi gösteremediğini düşünürsek, ortada bir AŞAMA olduğu kendiliğinden anlaşılır. Haşhaş sorunu iyi bir ölçü olmuştur. Kulluk veya bağımsızlık; kişilikli olmak veya kişiliksiz olmak, boyun eğmek veya direnmek için en iyi ölçü...

BAKAN KONUŞUYOR: "HAŞHAŞ YASAĞI AMERİKAN OYUNUDUR"
Barış - 20.III.1974

Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal, haşhaş ekimi yasaklama kararının kaldırılmasının "münhasıran Türkiye'nin bir iç meselesi" olduğunu belirterek şöyle demiştir: "Nixon, kendi ülkesinin ilaç firmaları için Hindistan'da üretimi teşvik edip afyon ithali için teşebbüslere girişirken, iki temsilciler üyesini Türkiye'ye ulu-orta tehdit için göndermektedir. "Haşhaş ekersen askeri yardımı keserim" sözlerinden, Türk Halkı, Amerikan yardımının temelindeki felsefeyi bir kez daha görmüştür.. Bu olay, Türk-Amerikan ilişkilerinin gerçekçi açıdan bir kez daha gözden geçirilmesinin gerekli olduğunu göstermiştir. Biz afyon ekimi ile, afyonlanan politikanın söküleceğine inanıyoruz."

HAŞHAŞ EKİMİNE ALTI BÖLGEDE BAŞLANIYOR
Milliyet - 21.III.1974

Bakanlıklararası Ekonomik Kurul'un toplantısında, Türkiye'de 1974 sonbaharında 200 bin dönüm araziye kontrollü şekilde haşhaş ekimi yapılmasıyla ilgili Tarım Bakanlığı teklifi görüşülmüş ve Bakanlar Kurulu'na sevk edilmiştir. Ekonomik Kurul, bölgede bir fabrika kurularak afyon hammaddesinden ilaç sanayiine yarayacak alkaloidler imalini öngören teklifi de uygun bulmuştur. 1973-74 döneminde haşhaş yasağına uyararak ekim yapmayan çiftçiye de bu yıl 78 milyon lira tazminat ödenecektir.

CUMHURİYET - 25.III.1974

Afyon - Haşhaş ekimine 6 bölgede devlet kontrolü altında başlanmıştır. Altı bölgede 180 dekarlık sahada mevcut kaliteli tohumluğun elden çıkarılmasını temin ve tohumun çimlenme gücünü muhafaza bakımından ekimin başladığını belirten ilgililer, haşhaş ekiminde ana gayenin sadece tohumdan istifade etmek olduğunu söylemişlerdir.

ABD KENDİ HAŞHAŞ EKİMİ YAPMAYI PLANLIYOR
Cumhuriyet - 8.IV.1974

Washington - "Boston Globe Gazetesi"nin öne sürdüğüne göre, Başkan Nixon, ilaç sanayiinden gelen baskılar sonucu, ABD'de kontrollü haşhaş ekimi yapılması teklifini ciddi bir şekilde ele almıştır. Tıpta kullanılan afyonun dünya ihtiyacına yetmediği gerekçesiyle Hindistan'daki afyon üretiminin artırılması yolundaki tekliflere bir yenisi daha eklenmiş, Amerikan ilaç firmaları, haşhaşın ABD'de ekilmesini istemişlerdir.

ABD DIŞ YARDIMI ASKIYA ALIYOR
Cumhuriyet - 9.V.1974

WASHINGTON - Amerikan Dışişleri Bakanlığı Narkotik Daire

Koordinatörü Sheldon B. Vance, Senato'da yaptığı konuşmada, 20 milyon dolar tutarındaki dış yardımın Türkiye'nin haşhaş ekimi konusundaki kararı henüz belli olmadığından ötürü tutulduğunu açıklamıştır. Vance, Türkiye'nin ekime başlamadan önce Amerika'yı haberdar etmek konusunda vaadi bulunduğunu söylemiştir.

ECEVİT, "AMERİKAN BASKISINI KABUL EDEMEYİZ," DİYOR
Yeni Ortam - 10.V.1974

Başbakan Bülent Ecevit, Federal Almanya Televizyonu'na verdiği demeçte, "Amerika'nın kendi topraklarında haşhaş ekilmesine izin vermeyi düşünürken, bir yandan Türkiye'ye haşhaş ekmemesi için baskıda bulunması, düşünülemez, kabul edilemeyecek bir durum olur," demiştir.

TÜRKİYE'YE YARDIMIN KESİLMESİ İÇİN TASARI VERİLDİ
Cumhuriyet - 10.V.1974

WASHINGTON - ABD Kongresi'ne, Türkiye'nin haşhaş ekimine yeniden başlaması halinde, her türlü iktisadi ve askeri yardımın kesilmesini öngören bir karar tasarısı sunulmuştur. Tasarıda, bir süre önce haşhaş ekimi yasağının sürdürülmesi konusunda temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye gelen Charles Rangel ve Lester Wolff ile Minnesota Demokrat Senatörü Walter Mondale ve New York Senatörü James Buckley'in imzaları bulunmaktadır.

İKİ AMERİKAN GAZETESİ, AMERİKAN YÖNETİMİNİ ELEŞTİRİYOR
Milliyet - 23.5.1974

New York Times Gazetesi'nde Steven V. Roberts imzasıyla çıkan yazıda, Amerikalı diplomatların, Türkiye'nin yeniden haşhaş üretme konusunda alacağı kararın, NATO'nun iki müttefiki arasındaki ilişkileri zedeleyeceği endişesi içinde oldukları bildirildikten sonra şu görüşlere yer verilmektedir:

"Türkler, çok mağrur bir millettir ve hiç kimsenin onları itip kakmasına tahammül edemezler. Sadece birkaç milyon dolar verdik diye her lafımızın doğru olduğunu düşünmemektedirler."

Birleşik Amerika'da bu yılki Pulitzer Ödülü'nü kazanan News Day Gazetesi, "geçenlerde Türkiye'ye gelen ve haşhaş ekimi yeniden başladığı takdirde Türkiye'ye Amerikan yardımının kesilmesini isteyen Kongre üyesi Lester Wolff'a sert bir cevap vermiştir: "Wolff'un söyledikleri, Türkiye ile ilişkilerimiz, Türkiye'nin iç sorunları ve dünya afyon sorunu hakkında ne kadar az bilgi sahibi olduğunu ortaya koymuştur. Türklerle ihtiyacımız vardır. Wolff'un tehditlerine rağmen Türkler bunu biliyorlar. Bu kez blöf yürümecektir. Türkler kendilerine zorla kabul ettirilen menfur bir kararı reddetmektedirler."

ABD ELÇİSİ YENİ ÖNERİLERLE DÖNECEK
Cumhuriyet - 6.VII.1974

Ecevit Hükümeti'nin haşhaş ekimine izin vermesi üzerine danışma niteliğinde görüşmeler yapmak üzere Washington'a çağrılan Ankara Büyükelçisi William MacComber'in yakında ABD - Türkiye ilişkileriyle ilgili bir "öneri paketi" ile başkente dönmesi beklenmektedir. BBC Radyosu'nun Washington muhabirine göre, MacComber'in ülkesine çağırılması "diplomatik bir tepki" anlamını taşımaktadır.

"AMERİKAN UÇAKLARI HAŞHAŞ BÖLGELERİNİ BOMBALAMALI!"
Milliyet - 10.VII.1974

"New York Post" Gazetesi, Pete Hamill imzalı garip ve gülünç teklifinde, "Türkiye'deki haşhaş bölgelerinin bombalanmasını" istemektedir. Yazıda, "haşhaş eken 90.000 Türk çiftçisinin Amerikan vatandaşlarına karşı savaş içinde oldukları" ile ilgili sürülmekte ve şöyle denmektedir: "Bu çiftçilere, ürünlerini yakmaları veya bölgeyi boşaltarak emniyetli yerlere çekilmeleri için yedi gün mühlət verildikten sonra B-52 uçaklarımız, haşhaş tarlalarını yerle bir etmelidir. Bu bombardıman, ders alınacağı kadar her üç ayda bir tekrarlanmalıdır."

ECEVİT HÜKÜMETİ, AMERİKA'YA İYİ NİYET HEYETİ GÖNDERİYOR!..
Cumhuriyet - 11.VII.1974

Dışişleri Bakanlığı, haşhaş konusunda bir iyi niyet heyeti kurulmasına ve parlamentelerden meydana gelecek 9 kişilik bir kurulun Amerikan kamuoyunu aydınlatmak üzere görevlendirilmesini kararlaştırmıştır.

Başbakan Ecevit'in Amerikan Büyükelçisi McComber ile yaptığı görüşmede Türk-Amerikan dostluğunun haşhaş ekimine başlama kararıyla zedelenmesi diye bir sorun olmadığını, haşhaşın yasaklanmasının bir anlaşmaya bağlı bulunmadığını bildirdiği öğrenilmiştir. Türkiye'de 1 milyon kişinin yaşamıyla ilgili bir kararın alınmasını gerçek dostlarımızın anlayışla karşılamaları, dostluğun gereğini de bu anlayışla yapmaları beklenmekte -

dir. Tarihi henüz saptanmayan iyi niyet heyeti Amerika'da yetkili çevrelerle görüşerek Türkiye'nin iyi niyetini anlatacaklar, ayrıca Türk-Amerikan dostluğunun bu karardan sonra yeni bir çizgide karşılıklı anlayış içinde olmasını sağlayan çabalar göstereceklerdir.

**...VE AMERİKA'NIN İYİ NİYET ANLAYIŞI
ABD SENATOSU, YARDIMI KESME KARARI ALDI!
Milliyet - 13.VII.1974**

ABD Senatosu, yasa dışı haşhaş eken ve uyuşturucu maddelerin kanun dışı pazarlara aktarılmasını önlemeyen ülkelere yapılan Amerikan ekonomik ve askeri yardımının kesilmesine ilişkin kararı, Dışişleri yetkililerinin direnmelerine rağmen, 8'e karşı 81 oyla kabul etmiştir.

**TÜRKİYE HALKI HAŞHAŞINI
EMPERYALİZME ÇİGNETMEYECEKTİR**

Bu broşürde açıklanan belgeler, Türkiye köylüsünün afyonuna kimin emriyle, kimin hesabına ve ne karşılığında son verildiğini ortaya koymuştur.

Ama aynı belgeler göstermektedir ki, Türkiye halkı, haşhaşına sahip çıkmış, siyasal partileri, bu konuda kişilikli bir dış politika izlemeye zorlamış, haşhaş ekimini yeniden başlattırmağa muvaffak olmuştur. Anadolu bozkırları bundan böyle yine haşhaş çiçekleriyle renklenecek,

Anadolu çocukları yine haşhaş ile beslenecek, Türkiye, insanlığın yararı için tıp dünyasına en kaliteli afyonu vermeğe devam edecektir.

Haşhaş savaşı, Türkiye halkının anti-emperyalist mücadelesinin bir parçası olmuştur, bu savaştan dönüş olmayacaktır...

İNFÖ-TÜRK AJANSI

Teorik Kitaplar:

MARKSİZM ÜZERİNE - V.I.Lenin..... 4 DM

Tarihsel Belgeler:

MUSTAFA SUPHI, KAVGASI VE DÖŞÜNCELERİ
(Türkiye Komünist Partisi Kurucusu)..... 5 DM

Aktüel Belgeler:

DİRENİŞ ALBOMU (Avrupa'daki Türkiye'li
örgütlerin anti-faşist Yayınları).....16 DM

ORTAK HOKOMET PROGRAMI
(Fransız Komünist Partisi)
(Fransız Sosyalist Partisi)..... 7 DM

HAŞHAŞ TUZAĞI..... 3 DM

Türk Edebiyatı:

KAÇAK (Hikayeler) - Yüksel Feyzioğlu..... 6 DM

Çocuk Kitapları:

SLAV HALK MASALLARI..... 4 DM

Halk Müziği Plak ve Kasetleri:

TÜRKİYE'DEN DEVRİMCİ TÜRKÜLER - Zülfü Livaneli
(Şeyh Bedrettin'den 12 Mart'a - 33'lük Stereo)..... 25 DM

■Belçika dışından siparişlerde kitaplar için % 6
plaklarda % 25 oranında Katma Değer Vergisi düşülmür.

■5-19 adet siparişlerde ayrıca % 20 indirim

■20 ve daha fazla siparişlerde % 30 indirim yapılır.

■Koli başına ayrıca 2,8 DM posta masrafı alınır

ÖDEMELİ İSTEME ADRESİ:

COODIFF Dağıtım ve Yayın Kooperatifi
Ch. de Ninove, 561 - Bruxelles 1080 - BELÇİKA